

ARADI KÖZLÖNY

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF 1885
1897—1932.

1935 Kedd, 1935. február 26.
46. szám.

BERLINBE UTAZIK az angol külügyminiszter

Schuschnigg osztrák kancellár öntudatos nyilatkozata Londonban
„A Habsburgok visszatéréséről szó sem lehet!”

Hitler: „A mult visszatérésében hinni esztelenség”

Londonból jelentik: A Daily Telegraph diplomáciai levelezője szerint Simon angol külügyminiszter időmegtakarítás végett repülőgépen teszi meg a tervezett Berlin—Moszkva és Varsó-i utat, amelyet még így sem tud 10 napnál kevesebb idő alatt megtenni. A lap munkatársának egyébként a Londonba érkezett Schuschnigg kancellár kijelentette, hogy nem azért utazott Londonba, hogy pénzt kérjen. Ausztria nem fog többet pénzt koldulni.

— Ki kell emelnem — mondotta az osztrák kancellár — Ausztria nincsen rossz pénzügyi helyzetben és külföldi segítség nélkül is ki tudja elégíteni szükségleteit.

Elmondotta még a kancellár azt is, hogy Ausztria nem szándékozik az ország politikai szervezetét megváltoztatni. A Habsburgok visszatéréséről szó sem lehet. Az osztrák nemzeti-szociálista-párt pedig felhomlóban van és rövid idő alatt teljesen széthullik a párt vezetők között kitört viszály miatt. Végül elismerte a kancellár azt is, hogy Anglia közreműködése nélkül Európa békéje nem biztosítható.

Macdonald miniszterelnök az osztrák minisztereket délelőtti látogatásaik alkalmával bemutatta az angol kormány többi tagjának. A mai udvariassági látogatások során politikai kérdésekről nem volt szó. Amikor a kancellár és az osztrák külügyminiszter délután visszatért a Ritz szállodában levő szállására, már várta őket Montagu Norman, az Angol Bank elnöke, aki fél óra hosszat tárgyalt velük.

A Star diplomáciai tudósítójának közlése szerint Ausztria teljes politikai és katonai jogegyenlőséget követel és ezenkívül a miniszterek a következőket akarják elérni:

1. A dunai egyezmény ügyében meginduló tárgyalásokban Ausztria mint a szomszéd államokkal egyenlő fél vehessen részt.

2. Kölcsönös biztosítékot ajánlhasson azoknak az államoknak, amelyek készek biztosítékot nyújtani.

3. Ausztria résztvehessen a nagyhatalmak és más államok között Ausztria esetleges védelméről netalán folytatandó tárgyalásokon.

4. Szabaddítsák meg Ausztriát a saint-germain-i békeszerződés valamennyi politikai és katonai korlátozásaitól.

5. Minden akadály nélkül köthessen szomszédaival gazdasági egyezményeket.

Ez az utóbbi követelés az Olaszországgal és Magyarországgal tavasszal kötött római előnyegyevezésre vonatkozik. A többi követelés arra vall, hogy Ausztria nem akar a nagyhatalmak és kisantant-államok passzív védenca lenni.

Az alsóházban Landburi kérdésére Simon külügyminiszter kifejtette, hogy a londoni

egyezmények ügyében adott német válasz kézhez vétele után ő érdeklődött aziránt, vajon egy német—angol találkozó előbbre vinné-e a tanácskozásokat. A német kormány igenlően válaszolt és egyúttal meg is hívta őt Berlinbe. Az angol kormány is célravezetőnek tartja a találkozót és remélem, — mondotta Simon külügyminiszter, — hogy rövidesen el látogathatók Berlinbe.

A Reuter-iroda jelentése szerint, az angol kormány a mai minisztertanácson elhatározta, hogy a német kormány meghívását elfogadja és Simon külügyminisztert küldi ki Berlinbe.

A Daily Herald az osztrák kormányvezetők tárgyalásaival kapcsolatban azt írja, hogy az osztrák be nem avatkozási egyezmény Németország ellen irányul és a nemzeti-szociális-

ták befolyását van hivatva teljesen kizárni. A kisantant előre kijelentette, hogy nem kötelezi magát a be nem avatkozásra a Habsburgok visszatérése esetén.

Münchenből jelentik, hogy a német nemzeti-szociálista-párt alapításának 15 éves évfordulóját nagy ünnepséggel ülték meg tegnap. Este nagy népgyűlés volt, amelyen előbb Hess Rudolf, Hitler helyettese beszélt, aki feleskette a különböző nemzeti-szociálista szervezetek vezetőit. Utána Hitler birodalmi vezér lépett a szónoki emelvényre és nagy beszédet mondott. Először a nemzeti-szociálista mozgalom fejlődésének egyes korszakait ismertette. Utalt arra, hogy a mozgalmat a német történelem leg-súlyosabb korszakában alapították. Esztelenségnek jelentette ki azt a hiedelmet, hogy a mult még egyszer visszatér.

A demokrácia örökre megbuktatta önmagát. Beszélt ezután Hitler a külpolitikai helyzetről is és valószínűleg az éppen most folyó londoni tárgyalásokra vonatkozólag kijelentette, hogy a német nép hajlandó együttműködni a békéért, de nem hajlandó még csak tárgyalásokba sem bocsátkozni addig, amíg el nem ismerik teljes egyenjoguságát. Kijelentette beszéde végén, hogy soha sem írja alá olyan okmányt, amely a német nemzet becsületét nem veszi számításba.

Uj hiteltörvény készül

Fuzionálni akarják a közöbankokat. — Aláírták a Skoda-szerződést. — Tifuescu Moszvába utazik

Elkészült a nemzeti munka védelméről szóló törvénytervezet

Bucurestiből jelentik: Ma reggel a pénzügyminisztériumban Mitita Constantinescu alminiszter értekezletre hívta össze a kerületi adóbehajtási felügyelőket, akik jelentést tettek az inkasszó eddigi menetéről. Szombaton az adóbevételek összege 60 millió lejtt tett ki, amiből 11 millió a fővárosra esett. Miután a szombati nap adófizetés szempontjából a hét legjobb napja az alminiszter megállapította, hogy az adóbehajtás általában nem kielégítő, aminek okai részben a tisztviselők, részben pedig az adófizetők, akik minden lehető összeköttetéseiket felhasználják, hogy az adófizetés alól kivonják magukat.

A fővárosi egyetemek hallgatóinak nyomtatványt kézbesítettek, amelyben etnikai eredetükről kell felvilágosítást adniok. Az adatokra a közoktatásügyi minisztériumnak van szüksége, mert azt akarja megállapítani, milyen a számarány a hallgatók között etnikai szempontból.

A nemzeti munka védelmét biztosító törvényt előkészítő bizottság munkáját befejezte és a törvénytervezetet az illetékes minisztériumok elé terjesztették. A törvény alapja az az elv, hogy

a vállalatoknál az alkalmazottak száma 80 százalékban román legyen.

Ma reggel összeült Bucurestiben az a bizottság, amely

uj hiteltörvényt készít elő.

A törvény alapját a Banca Nationala tervezete képezi, amely a hitelélet helyreállítására vonatkozik. A tervezet egyik pontja szerint a közöbankoknak fuzionálniuk kell, hogy alaptőkéjüket növeljék és az adminisztrációs költségek alacsonyabbak legyenek. A Nemzeti Bankok az a kívánsága, hogy 15 banknál több ne működjön az országban, ezzel szemben garantálná, hogy pánik esetén a bankok segítségére siet és biztosítja a betétesek érdekeit.

A kormány egyébként a Skoda-gyárral folytatott tárgyalásokról a következő hivatalos jelentést adta ki:

— Az állam és a Skoda-művek közötti tárgyalások befejeződtek. Az előzetes megállapodást tegnap aláírták. Tatarescu miniszterelnök a feltételeket a kamara elé terjeszti és még e héten összehívják az illetékes bizottságot.

Az egyik ankarai lap jelentése szerint Titulescu rövidesen Moszkvába utazik. A külügyminiszter állítólag több héten keresztül marad Oroszországban, mert Litvinovval a két országot érdeklő egyezmények egész sorozatát kívánják kidolgozni. Titulescu látogatását Litvinov május elején viszonzni fogja és valószínűleg abban az időben tartózkodik majd Bucurestiben, amikor a balkáni szövetség ül össze.

Kölcsönös engedékenység az abesszíniai konfliktusban

És mégis: elindultak az olasz tankok, lángszórók Abesszínia felé

LONDONBÓL jelentik: Itália minden békevágya ellenére is tegnap a nápolyi hadikikötőből és Messzinából újabb csapatteket hajóztak be Afrika felé. Igy száz tiszti és 3600 közlegény indult utnak, 3000 tonna hadianyaggal. A hadianyagban tankok, lángszórók, aknavetők, gázfejlesztők, repülőgépek vannak. A nápolyi hadikikötőből a csapatszállító gőzcsőkön kívül még a Vulcania torpedóromboló is kifutott, amely Graziani tábornokot, a keleti haderő főparancsnokát és táborkarát szállítja. A vezérkar elindulásánál jelen volt a piemonti herceg is, aki figyelmeztette a táborkart, hogy *ők a római sást, az olasz hatalom*

jelvényét viszik a sötét világrészbe és az uralkodó nevében megköveteli tőlük, hogy a reáljuk bizott jelvényt győzelem babérjaival övezetten hozzák vissza.

A Daily Express jelentése szerint, az addis abebai olasz követ elvben elfogadta, hogy engedjék meg a semleges sáv területén az ott lakó nomád törzseknek a közlekedést. Abesszín részről szintén történt annyi engedékenység, hogy az abesszín kormány most már nem ragaszkodik ahhoz, hogy a semleges határ megállapításában idegen katonatisztek is részt vegyenek.

Eckhardt újabb támadása gróf Bethlen István ellen

Leleplezősokkal fenyegette meg Gyöngyösön a volt Bethlen-kormány tagjait

Gyöngyösről jelentik: Eckhardt Tibor tegnap Gyöngyösön egy népgyűlésen mondott beszédet, amelyben újra Bethlen István grófot támadta. A beszéd, ha lehet, még durvább, mint az első, Szentesen elmondott támadás.

Eckhardt kijelentette, hogy Szentesen elmondott beszédéből nincsen mit visszavonnia, sőt ahhoz csak hozzátehet. Kijelentette, hogy a Bethlen-rendszert politikailag ki akarja végezni.

fel akarja tární mindazt, ami Bethlen tízéves kormányzása alatt a magyar közélet elkorumpálásához vezetett. Kijelentette, hogy amint tudomására jut, hogy Bethlen, vagy a mögötte álló klikk ismét kormányra készülődik, úgy

Bethlen és kormányának tagjai ellen adatokot tesz közzé.

Gömbös Gyula ugyanolyan ember még mindig, mint amikor vele együtt a politikai életben elindult. Mig Gömbös — folytatta Eckhardt — becsületes ember maradt, addig a kama-

rilla lehetetlenné teszi munkáját. Gömbös bármilyen csoport vezéréként működ-jék, meg vagyok arról győződve, hogy eredményesen működne. Eckhardt azzal fejezte be beszédét, hogy itt az ideje a magyar közélet megtisztításának, hogy Gömbös az egykor hirdetett kilencvenöt pontját végre megvalósíthassa, mivel Gömbös — mondja Eckhardt — eddig egyebet sem tett, mint a magyar közéletet megtisztította a reál tapadt szennyfól.

Influenza
ellen használjon
Szt.-László
fertőtlenítő
szappant,
megóvja mindennemű
járványos és
fertőző betegségektől

Erélyes intézkedésekkel letöri a spekulációt a kormány

A közigazgatási vezetőket bízzák meg a felügyelettel

Bucurestiből jelentik: A kereskedelemügyi minisztériumhoz befutott jelentések szerint, az ország egyes részeiben indokolatlan áremelések történtek és sok helyen megdrágították az elsőrendű szükségleti cikkek árát. A minisztérium körendeletet küldött a megyei prefekturáknak, a kamaráknak, valamint más vidéki közegeknek, akiket felszólított, hogy gyakoroljanak szigorú ellenőrzést és tegyenek ilyen esetekben nyomban jelentést, hogy a minisztérium a szükséges rendszabályokat alkalmazhassa az árdragítókkal szemben. Az élelmiszerek árát az egyes városvezetőségek ellenőrzik. A minisztérium elhatározta, hogy azoknak a kereskedőknek, akik indokolatlanul felemelték az árakat, a jövőben nem ad ki behozatali engedélyeket.

Idegrohamot kapott Pastia, a kéjgyilkos volt táblabíró, amikor áldozatának férjével találkozott

„Vigyék el innen, mert megöl!” — kiáltotta — Orvosi kezelést kap az alkoholista gyilkos

Bucurestiből jelentik: Pastia Constantin, a kéjgyilkos volt táblabíró ügyében változatlan eréllyel folyik a vizsgálat. A volt bíró orvosi kezelés alatt áll, külföldi módszer szerint, amely a megrögzött alkoholistákat egyszer és mindenkorra leszoktatja az itálról. Pastia Constantint ma délelőtt átkísérték a vizsgálóbíróhoz, aki újból kihallgatta. A törvényték folyosóján a volt bíró meglátta legutóbbi áldozatának férjét, egy Voicu nevű soffórt. Pastia súlyos idegrohamot kapott és sikoltozni kezdett:

— Vigyék el innen, ne engedjétek közel azt az embert, mert meggyilkol.

Csak nehezen tudták lecsillapítani a gyilkost, akin a cellában újabb roham vett erőt, úgy, hogy orvost kellett hivatni.

Valálka

Irta: JACQUES CONSTANT

Bernard Taraise ceremóniásan bucsuzott Judith Maixentől, aki kerekas nyugágyán feküdt, nyakig betakarva. Isabelle, a fiatal ápolónő kivette a vendéget. Bernard a Maixent-birtokkal szomszédos birtok tulajdonosa volt és kastélyának parkja határolta a Maixent-kastély parkját. Egy közös út javíttatását jött át megbeszélni.

Mikor a szalon küszöbére lépett, abban a pillanatban, mikor az ajtó becsukódott mögötte, egy boritékot csusztatott a fiatal leány kezébe. Isabelle sietve fehér ápolónőköpenye zsebébe rejtette.

— Isabelle — szól érdes liangon a beteg — guríts vissza a szobámba. S mikor a megszólított szolgálatkészen odaképett, Judith hirtelen benyúlt a fehér vászonköpeny zsebébe és előhantotta a boritékot.

— Na de... — ellenkezett lángvörösen, felháborodva Isabelle — ez a levél nem önnek szól, ehhez nincs joga.

— Hagyjuk a jogügyi vitákat!.. mégis csak kíváncsi vagyok, mi megy végbe a hátam mögött s egy ilyen nyomorult teremtes, akit a nyomorból rántottam ki, hogy bizonyíthatja halálát. Már felszakitotta a boritékot s élesen, gúnyosan felnevetett: — Lám-lám a kisasszony randevuzik ezzel az ostoba Bernard-al. Na, majd végét szakítjuk az idillnek!

Isabelle elsápadt. Judith távoli rokona volt, szülei egyszerű, szegény földművesek, alig hogy a mindennapi kenyeret előteremtették nehéz, verejtékes munkájukkal. Isabelle már gyermekkorában, miközben a mezőn a libákat őrizte, a távolban élő, gazdag és szerencsés Judithról álmódózott. Judith legendás fogalomná vált a szegény rokonságnál, fényesen ment férjhez, miután férje

meghalt, vagy pompás kastélyban lakott, vagy járta a világot. Aztán egyszerre senki sem irigyelte többé. Sőt mindenki csak sajnálta, mert hirtelen széllühdés következtében végtagjai megbénultak s bár teljesen friss szellemmel, bémán, nyomorultan, szenvedve élt, kerekas székéhez szegezve. Most aztán eszébe jutottak a szegény rokonok, akiknek eddig a világonlétét is elfelejtette. Házába fogadta a náda 15 évvel fiatalabb, 18 éves Isabelle-t. Isabelle nagyon szép leány volt. Arca, mint a hamvas barack, dus, selymes haja akár az érett buzakalász, szeme kékebb az ég azurjánál. Egyszer Judith is szép volt, de a betegség nyomát sem hagyta a régi szépségnek. Sovány, beesett arcának fonnvadságát még jobban kiemelte a mértéktelenül használt ruzs, szemének fénytelenységét az aláfestés.

A körösvos mindennap eljött injekciót adni a fájdalom csillapítására. Isabelle feladata inkább csak a beteg szórakoztatása volt, a kerekas szék és nyugágy tologatása.

Miután most Judith az Isabelle zsebében talált levelet az öngyújtó kis kékes lángjánál elhamvasztotta, leküldte Isabelle-t a majorba friss tejszínért. Csakhogy eltávoítsa, mert nem tudta visszafojtani előtörő keserű könnyeit. Nem tudta feleltetni ezt a Bernard Taraise-t, aki előbb az ő kedvese volt s most ezt az értelen tacsokót környékezi meg a szerelmével. Judith Bernard vadászlakjában találkozott mindig a kedvesével. Hogy Bernard most eltávolodott a magatehetetlen nyomoréktól, természetes volt, de hogy itt, az ő házában, az ő közvetlen környezetében keresen új kalandot, ez már sok! S még hozzá ugyanott, a vadászlakban adott találkát Isabelle-nek, ahol Judithot boldogította szerelmes csókjaival! Csakhogy erre hiába várnak, Judith majd módját ejti, hogy a vágyott szerelmes csókok elcsókolatlanok maradjanak. Percre sem engedte el maga mellől Isabellet, úgy örködött, mint egy dor-

koláb..

Eltelt néhány nap. Szombaton Isabelle sürgönyt kapott hazuról, hogy az apja súlyos beteg és látni kívánja. Judith saját autóján küldte el Isabelle-t, hogy soffőrijével ellenőriztesse és csak Isabelle nagy könyörgésére engedte meg, hogy hétfőig beteg apjánál maradhasson. Mikor a soffór az üres autóval visszajött, Judith rögtön behívatta és megkérdezte, látta-e a beteget. A soffór azt felelte, hogy a kisasszony a falu első házában kiszállt és visszaküldte az autót, mert — úgy mondta — nem akart a falubeliéknél az autóval feltűnést kelteni.

A valóság az volt, hogy Isabelle nem is ment az apai házba, hanem a falu temploma mögött találkozott Bernard-al, a sürgöny értelmi szerzőjével. Bernard beemelte Isabelle-t az autójába és nagy kerülővel, végig a normand parton, vitte vissza a vadászlakba, birtokára. Hideg téli este volt, a vadászlakban a kandallóban lobogott a tűz, a vázákban rózsák illatoztak. Bernard a díszelemez nagy mestere volt. Isabelle csillogó szemmel nézett körül, úgy érezte, egyenest a menyországba lépett.

Késő éjjel valami furcsa, tragikus, sóhajszertű hang riasztott fel őket: „Bernard... könyörülj...”

Élesen figyeltek. Csend volt. Káprázat volt... érzékiek csalóka játéka. De azért Isabelle félelemtől reszketve ölelte át Bernard-t, nem engedte, hogy Bernard kinézzen, megbizonyosodjék, csak ugyan hallucináltak-e... Mikor aztán reggel Bernard felnyitotta az ajtót, rémült kiáltással hátrált. Kinn az ajtó előtt, megfagyva, a halál szörnyű dermedtségében ült kerekas székében hátradölvé Judith. Üveges szeme tágranyitva, megrögzítve az átközö tekintet. Ezt a tekintetet többé egyikük sem felejhette el... Ki gurította oda a karosszéket, vagy segítség nélkül, a féltékenységtől erőre kapva maga Judith vonszolta-e oda magát, soha meg nem tudhatták..

Vaida fantasztikus rémlátásai a kisebbségekről

A volt miniszterelnök zászlóbontása Clujon a numerus valachicus mellett
Bocu Sever: „Vaida elgondolása nem egyéb népszerűség-hajhászásnál“

Clujról jelentik: Tegnap tartotta meg Vaida Sándor dr. a cluji Nemzeti Színházban nagy érdeklődéssel várt előadását a „numerus valachicus“-ról.

Az előadáson megjelentek Anghelescu Constantin, a Nemzeti Bank volt kormányzója, Voicu-Nitescu, Dobrescu, Tiplea Viorel, Popa Ádám.

Vaida első sorban köszönetet mondott azoknak, akik előadása megtartására és új tevékenységére buzdították és bátorították.

Beszéde során többek között a következőket mondotta:

— Az etnikai arányosításnak kérdését egy mondhatni családi összejövetelel tettük szóvá, a nemzeti-parasztpárt egy belső tanácskozásán, még pedig egy módosító indítvány formájában. Az volt a kívánságom, hogy a nemzeti-parasztpárt foglalkozzon a nemzeti érdeklődésekkel és foglalkozzon a jövő nemzedék kérdésével. Leszavazták. Mindazáltal pár nappal később az ilfovi ügyvédek csatlakoztak ehhez a mozgalomhoz, még később pedig az ország minden részében történtek oly kezdeményezések, amelyek a mozgalomhoz való csatlakozást, vagy legalább is a mozgalommal szemben való rokonszenvet fejezik ki.

— Mindezen mozgalmaknak gyökere és alapja a gazdasági és társadalmi elhelyezkedésnek nemzeti elégedetlensége, miért is nekünk az a kötelességünk, hogy mellőzzük azt, hogy ez az elégedetlenség valamely erőszakosságban robbanjon ki. Az iparügyi minisztérium intézkedései ebben a tekintetben új látástart mutattak. Számolnunk kell azzal, hogy cselekedni kell valamit, ha el akarjuk kerülni a rosszat.

Furcsa pártpropaganda

Vaida ezután rámutatott azokra a módszerekre, melyeket a kisebbségi iparosok használnak, hogy a román elemet, amely alkalmas volna a vezetésre, félretegyék.

— Egy szóval:

odajutott a románság, hogy második osztály legyen az országban, míg a kisebbségek képviselik az első osztályt, ami a gazdasági élet vezetését és az abban való részvételt illeti.

Vaida statisztikai adatokat sorakoztatott fel állításai igazolására, majd így kiáltott fel:

— Ha a nemzeti-parasztpárt sincs abban a helyzetben, hogy ezen az állapoton segítsen, úgy

szégyen addig Nagyromániáról beszélni, amíg a románság ily elnyomása tart.

— Mi magunk követünk el minden lehetőt, hogy bizonyos kisebbségi elemek meggazdagodjanak. Bucurestiben egyébként az 1929-től 1933-ig épített paloták és házak értéke 17 milliárd, ebből 14 milliárdot idegenek fektettek az építkezésbe, tizennégy milliárd értékű ház idegeneké, csak három milliárd értékű ház a románoké.

Vaida további adatokkal igyekszik bizonyítani állításait, majd rátér a numerus valachicus jogosultságának igazolására, mely elvet semmiképpen sem lehet úgy tekinteni, mint a nemzetközi szerződések ellen irányuló mozgalmat, vagy mint e szerződések semmibevevését. Bizonyítja, hogy a numerus valachicus nem áll ellentétben a demokráciával, hanem éppen ellenkezőleg, sarkalatos alapelve, lényege a nemzeti-parasztpárt programjának.

Vaida befejezésül a következőket mondja:

— A román tömegek egyértelmű akarátával, azoknak segítségével, akik velünk együtt akarják az új nemzedék érvényesülését, a cserkészek, a román liceumok, a román ifjúság segítségével akarjuk, hogy a holnap nem-

zedéke megerősödjön. A numerus valachicus nemzeti arcvonalának minden román tagja látni fogja, hogy a legfelsőbb jóváhagyás birtokában ez uton lesz méltó arra az országra, hogy helyét a civilizált nemzetek sorában elfoglalja.

Vaida előadása után ünnepi lakoma volt a Central éttermében, ahol Vaida ismét beszélt, majd a következők szólaltak fel: Vlad Aurel, Anghelescu, Voicu-Nitescu, Hateganu és mások.

Bocu Sever is elítéli Vaidát

Bocu Sever volt miniszter a következő nyilatkozatot adta Vaida Sándor akciójával kapcsolatban:

— A jogállam elvét vallom, tehát elítélem a numerus valachicust. Többre becsülöm lényegesen a nemzetiségeinkkel való egyetértést, mint a nagyon kétes értékű numerus valachicust — föltéve azt is, hogy az keresztülvihető.

Nem ismerek európai jogállamot, ahol ezt a különös numerust alkalmazták volna. Ez felforgatná magát a tökéletes termelési rendszert, mert az egész elgondolás határozottan a kommunista rendszer felé vezet.

— Meg vagyok győződve róla, hogy Vaida maga is belátja az egész elgondolás lehetetlen voltát, miért is

az egész kérdés felvetését népszerűség-hajhászásnak tartom.

— Természetesen Maniu ellen irányul a tevékenység éle. Maniu mellett van Erdély és a Bánság 99 százaléka. lehet, hogy ezzel csak 98 százaléknyi híve marad.

— Sajnálom, hogy Vaida ilyen eszközöz nyult a népszerűség elnyerése miatt. Tavasz van, a gazdasági válság nagy, könnyű most a hiszékeny és nyomorgó lelkek előtt a jólét délibábját megvillantatni. De milyen kriminális felelősség hárul arra, aki ezt a délibábot felidéz!

— Ilyen elvekkel alakult a vasgárda is, de Constantinescu és Caranica egész életükben sőt bányásznak.

Gépfegyverszerű ropogással megindult a jégzajlás Aradon

Aradot nem fenyegeti árvízveszedelem

Vasárnap délután mintegy három óra tájban érdekes látványosságnak voltak tanúi mindazok, akik történetesen a Mures-parton sétáltak. A folyót fedő vastag jégkéreg ugyanis szemmel láthatólag felemelkedett, majd gépfegyverropogáshoz hasonló zajjal ezer darabra töredezve lassu, libegő mozgásnak indult az egész addig dermedt-mozdulatlanul fekvő jégpáncél! — Megindult a jégzajlás! — szárnyalata be pillanatok alatt a hír a várost és az érdekes, rendkívüli látványosságot pár perc múltán már százak és százak élvezték a napsütötte folyóparton.

A jégtorlás veszélye valóban elmúlt Arad fölött jégtörő Mátyás napján. A jég, amelyet amugy is megvékonyítottak az olvadást hozó napok, 3—5 négyzetméteres darabokban indult mozgásnak, majd lassan uszni kezdett az egész jég-mozaik a folyó folyásának irányában Aradul-Nou felé. Az Aradi Közlöny munkatársának illetékes helyen, így a városi mérnöki ügyosztályon, valamint a vármegyei folyam-mérnökségen az alábbi adatokat hozták tudomására a megindult jégzajlással kapcsolatosan:

— A folyó szintje vasárnap délnél Aradon 64 centiméteres volt. Az első tavaszi zöldhullám

A tangó lány dallama mellé a kiváló, raffinált

Rhein pezsgő a legkedvesebb társ.

A Rhein Extra pezsgő mindenütt a szakértők egyhangú dicséretét érdemli ki. Az erős, magas szesztartalmu, mesterséges italok divaltja elmúlt és új stílus vonult be az étkezési rendbe. A Rhein Extra pezsgő legkellemesebb meglepetés. Vendégei bizonyosan örömmel fogják fogadni figyelmességét, ha egy pohár Rhein Extra pezsgóval kedveskedik nekik. Több mint 40 évi siker, számos kereskedelmi és ipari kitüntetés és a Carol I. kiállítás aratott siker a legjobb ajánlólevelek.

Rhein

Alapítva 1892

— Az erkölcsi szerzők rég elfelejtették művüket.

Ez a népszerűség-hajhászat a román belpolitika luciferi utja.

— Lebecsülése a románságnak, lekicsinylése a román nemzetnek világgá kürtölni azt, hogy: a románság még az állam támogatásával sem tud boldogulni országában és ilyen erőszakos eszközökhöz kénytelen nyulni a vele együtt lakó kisebbségek természetes versenyében.

érkezését már a reggeli órákban jelezték Alba-Iuliáról és ez a zöld-hullám valóban a késő déli órákra meg is érkezett a folyó aradi szakaszára.

A Mures vízszintje egyszerre 104 centiméterrel emelkedett

és a vízszintnek eme hirtelen emelkedésével fellépő feszítőerő törte fel a jégpáncélt. Hétfőn délnél a víz szintje 172 centiméter volt: ennél nagyobb emelkedésre egyelőre kilátás sincs, mivel a hó nagyobb része már elolvadt a felsőszakaszon: egyébként is ott a hóviszonyok sokkal gyengébbek voltak, mint nálunk.

— Az árvízveszedelem ebben az évben már nem fenyegetheti többé Aradot. — jelentette ki informátorunk. — Mint ismeretes, az 1932. évi árvíz idején a Mures szintje 618 centimétert ért el április hó 16-án. A város árvízvédelmi gátjait azóta ennél a szintnél még egy félméterrel magasabbra emeltették, így hogy eiképzhetetlen lehetőség a jégveszély elmúltával beszélni is az árvíz lehetőségéről Aradon.

A jégzajlás hétfőn egész napon át tartott egyébként és a derűs időben számos szemlélője akadt.

»Visszajövök!« — kiáltotta bucszóul a walesi herceg

— Vasárnap hagyta el a magyar fővárost az angol trónörökös —
Színes élmények a herceg programjából

Münchenbe érkezett hétlőn délben a herceg

Budapestről jelentik: A pesti éjszakai világ izgatottan várta vasárnapra virradó éjszaka a híreket: mit csinál utolsó budapesti éjszakáján a walesi herceg. Az előkelő éttermek és mulatók mind ettől az éjszakától várták, hogy beteljesedik álmuk és meglátogattja őket Budapest előkelő vendége.

A walesi herceg és kísérete a Dunapalota Grill-jében fogyasztotta el vacsoráját. Negyed egyig maradtak a szállodában, majd a Moulin Rougeba hajtottak.

A műsor után fölhangozott a tánczene és a trónörökös rögtön kiállt a parketre.

Tangó, carioca és végül csárdás következett.

A herceg ezzel is megpróbálkozott és lassan-lassan úgy belejött a csárdás ritmusába, hogy az egyik, társaságában lévő hölgygel huszonnégy percig ropta egyfolytában a táncot.

A mulató közönsége nagy tetszéssel figyelte a walesi herceg szórakozását és

a csárdás végén egyszerre hatalmas tapsvihár zúgott fel.

A trónörökös pillanatra csodálkozva nézett körül, aztán kedves fejbiccentéssel köszöntö meg az ovációt.

Elmenőben figyelmeztették a herceget, hogy az egyik földszinti páholyban gróf Andrassy Géza ül, aki gyakran járt Londonban és az angol királyi udvarnál is megfordult. A trónörökös mosolyogva lépett az őszhaju magyar arisztokratához és meleg kézfogás közben mondotta:

— Hallottam, hogy a gróf ur járt már Londonban.

— Igen, többször volt szerencsém felsőges édesatyjának udvarában megfordulni — felelte a gróf.

Távozóban még mosolyogva jelezte meg az angol trónörökös:

— Mondhatom, igazán felelhetetlen élmény volt ez a pár budapesti nap és remélem, hogy még vissza fogok jönni ebbe a kedves városba.

A herceg negyednégykor lépett ki a mulató kapuján. Abban a pillanatban, mikor a trónörökös az uccára ért, a szomszédos Fővárosi Operettszínház üveg esőellenzőjén magnézium lobbant.

Kiderült, hogy egy fotóriporter az épület falából kiálló köveken artista ügyességgel föltornáztta magát az esőellenzőre és onnan lefényképezte a herceget.

Leigazoltatták és elkobozták fényképezőgépét.

Háromnegyednégykor érkezett meg a herceg és társasága a Dunapalota-szállodába. A trónörökös mosolyogva szólt oda az éjjeli portásnak:

— Nehéz innen maguktól elmenni.

A walesi herceg lefekvés előtt még pár percig az erkélyen gyönyörködött. Budapest éjszakai panorámájában és körülbelül huszperc múlva a hercegi lakosztály utolsó villanylámpája is kialudt.

Déli féltizenkét óraker pillanatok alatt híre fut a Dunapolotában, hogy a herceg felébredt, már a fürdőszobában van, az inasa megborotválta, kikészített ruháját: szürke öltönyt, barna antilopcipőt, kék inget, bordó nyakkendőt.

Pár perccel féltizenkettő után a herceg jóízűen megreggelizett, a vasárnapi reggeli is teából, vajból, dzsemből állott, de ott feküdt a reggelizőasztalon egy torony izes cukrászsütemény.

Néhány pesti uriaszony maga sütött a

walesi hercegnek különlegesen finom cukrászsüteményt

s a herceg reggeli közben jóízűen falatozott a pesti uriaszonyok cukrászsüteményéből.

Délben egy óra előtt öt perccel, friss léptekkel, vidáman mosolyogva lesietett szobájából Budapest előkelő vendége kíséretével

Már jólismert világos teddy-kabát volt a hercegen.

hajadonióval ugrott az autóba, amely percek alatt a Várba röpitette.

A Várpalota egyik baloldali erkélyén helyezkedett el kíséretével a herceg és

innen nézte nagy gyönyörűséggel Budapest vasárnapjának pompás látványosságát, a zenés őrségváltást.

Ilyen hatalmas tömeget még egyetlen zenés őrségváltás nem vonzott a Várba, mint ez. Igen nagy érdeklődéssel nézte a herceg a zenés őrségváltást, mely annyira tetszett neki, hogy elővette fényképezőgépét és felvételt csinált. Azután térzene következett. Amikor a Himnusz hangjai felhangzottak, a walesi herceg

szesz vigyázásba merevedett.

A szembenlévő erkélyen ekkor már megjelent Horthy Miklós kormányzó a feleségével s a késő délutáni órákig hallgatták őket is a térzenét.

Délutáni háromnegyed kettőkor a Hunyadi János-úton keresztül robogott le a Várból a hercegnek és kíséretének gépkocsija. A

Angol dal készült a herceg pesti élményeiről

A szombatról vasárnapra virradó éjszaka a Dunapalota Grill-jében egy budapesti angol újságíró, Josey de Michael a herceg kedvenc dalára, a Two cigarets in Dark angol jazz-számára új szöveget írt, amelyben

a trónörökös budapesti látogatását megénekli.

Az új szöveg nagyon megtetszett a hercegnek és mikor a Dunapalota Grill-jének zenekara, amelyhez az angol újságíró szintén eljuttatta a dal új szövegét, a walesi hercegről szóló strófát kezdte énekelni,

a trónörökös is együtt dalolt a zenekarral.

A szám után a herceg magához hívatta Josey de Michaelt és megköszönte a kedves meglepetést.

Vasárnap tudta meg Rozsnyay Sándor zeneszerző, az Arizona mulató igazgatója, hogy a walesi herceg miért tisztelte meg látogatásával elsőnek az ő mulatóját. Kiderült, hogy ez a látogatás voltaképpen egy jubileum volt. Pontosan azon a napon, amikor a walesi herceg az Arizona mulatóba látogatott el,

volt huszonöt esztendeje annak, hogy Rozsnyay Sándor a herceg édesapja, György király előtt játszott.

Este 11 óra 40 perckor kellett volna elindulni a bécsi gyorsvonatnak a Keleti pályaudvarról, azonban 5 perccel az indulás előtt a herceg még a Dunapalota éttermében vacsorázott kíséretével. A szálló személyzete már levitte a begyújtott autókhoz az összes podgyászokat, de a herceg még ekkor is vidáman szórakozott társaságával. Már ugylátszott, hogy a herceg, mint annyiszor, most is megváltoztatja programját, amikor 6 perccel a bécsi gyors indulási ideje után órájára nézett és így szólt: *itt az idő, mennem kell.* Ezután kíséretével együtt autóba szállt és a Keleti pályaudvarra hajtatott. Az állomáson barátságosan elbucszott az angol követőtől és

hercegi autó mögött a budapesti rendőrség detektívjeinek kocsija haladt, utána pedig az újságírók kocsija. A Lánchíd budai hídfőjénél a hercegi autó hirtelen jobbra kanyarodott és sebes iramban haladt végig a budai Dunaparton az Erzsébet-hídig. Előkerültek a fényképezőgépek, kattogtak a masinák, egymás után készültek a felvételek Budapestről.

A walesi herceg valóságban áradozott Budapest gyönyörű panorámájáról,

amikor Nickl Ferenc, a gellérthegyi kiosk vendéglőse megmutatta neki Pest nevezetesebb épületeit és a környékbeli hegyeket.

A kirándulás után a budai Dunaparton keresztül, az Erzsébet-hídon át, a Dunapalota elé robogott a herceg és kísérete. A szálló előtt csak egy pillanatra állott meg az autó, a portás valamit jelentett a hercegnek, aztán a Margit-híd felé rohant a kocsi, felkanyarodott a hidra.

onnan behajtott a Margit-szigetre és a felsőszigeti Palatinus-hotel előtt állt meg.

A kora délutáni órákban csaknem üres volt a tágas, üvegablakos hotelhall. Szabó Árpád igazgató sietett a walesi herceg elé, aki mosolyogva, jókedvűen, közvetlen hangon így szólt az igazgatónak:

— No látja, megtartottam ígéretelem, eljöttem ismét a Margit-szigetre

Félőt után pár perccel a herceg és kísérete fölkerelkedett és a kellemes koratavaszi délutánban sétára indult. Lefelé a Palatinus strandfürdőig mentek el. Séta közben

az út szélén lévő bokorból két fotóriporter ugrott a herceg elé

és mielőtt a trónörökös követő két detektív közbeléphetett volna, elkészültek a felvételek. A detektívek el akarták szedni a fényképezőgépeket, de a herceg mosolyogva intette le őket:

— No, no, that is all right! — Rendben van, — mondotta a detektíveknek, de aztán mosolyogva még hozzátette németül:

— Aber bitte, eins ist genug!...

A fotóriporterek meghiúsítottan hajoltak meg és a trónörökös kedves fejbólintással folytatta sétáját.

feleségétől, majd felszállt a vonatra. Nyomban ezután elindult a bécsi gyorsvonat, amely 12 perces késéssel hagyta el a nélvauudvart a hercegre való tekintettel. Amikor a gyors elindult, a herceg ablakához lépett és „Servus!” kiáltással köszöntö meg az összegyűlt közönség lelkes éljenzését.

A walesi herceg ártutazóban hétlőn délben Münchenbe érkezett. Délután megtekintette a hadügyi és a német muzeumot.

Kitoloncolják Magyarországról Hartmann Andor aradi vattagyárost

A bírósági ítélet érdekes indokolása — Keddre várja haza Hartmann a családját

Hartmann Antal aradi vattagyárost — mint beszámoltunk róla, a budapesti bíróság különböző valutamanipulációk miatt nyolc havi börtönre ítélte és a büntetést a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vette. Az aradi gyáros védője, Traytler Endre dr., az aradi származású fiatal budapesti ügyvéd volt, akinek sikerült elérnie, hogy védecét a minimális büntetéssel sújtották. Az ítélet érdekes indokolásában megállapítja, hogy Hartmann Andor cselekedetere a törvény négy évi fegyházig terjedő büntetést ír elő, azonban tekintetbe vette a bíróság az elmeorvosok jelentését, amely szerint Hartmann beszámítható ugyan, de erős mértékben degenerált.

A törvényszéki ítélet kilitia Magyarországról az aradi gyárost és így az ítéletkihirdetés után nem helyezték szabadlábra, hanem átadták a budapesti tolonchatóságoknak, hogy a határig toloncolják Hartmann Andort. A formalitások elintézése több napig tartott és a családjához érkezett értesítések szerint, Hartmann Andor kedden érkezik meg Aradra.

A Lomási-ügy új szenzációja:

Letartóztatták Aradon dr. Grünfeld Edét, a Lomási Erdőipar volt ügyészét

Feltűnéseltető fejlemények egy megvesztegetési bűnpörben — Grünfeld dr. önként jelentkezett és azzal védekezik, hogy nem tudott vádalahelyezéséről — Rövid beszélgetés a volt vállalati ügyésszel az aradi törvényszék folyosóján

Sulyosan elítélte a Tábla a megvesztegetési ügyben szerepelt targumuresi adóellenőröket

Az annakidején nagy port felvert Lomási adóeltitkolási ügynek a mai nappal új váratlan és szenzációs fejleménye történt:

az aradi törvényszék rendeletére ma délután letartóztatták a néhány nappal ezelőtt Aradra érkezett dr. Grünfeld Edét, a Lomási Erdőipar r.-t. volt ügyészét.

A rendkívül érdekes esemény előzményei és részletei a következők:

Az elmúlt év folyamán tárgyalta az aradi törvényszék első szekciója a nagyarányú bűnpört, amelyet két targumuresi adóellenőr: *Rebreanu Gyula* és *Mann Sándor* ellen folytattak le azon a címen, hogy többszáz ezer lej megvesztegetést fogadtak el a *Lomási Erdőipar* két vezető tisztviselőjétől: dr. Grünfeld Edétől és *Vadász igazgatótól*. Az ismert erdőkitermelési vállalat nagyszabású adóügye nyomán pattant ki a megvesztegetési vád, amely szerint a két adóellenőr hatalmas összegeket kapott, hogy a könyvelésben mutatkozott szabálytalanságok kérdésében ne tegyenek jelentést fellettes hatóságoknak. A bűnügyi vizsgálat során tanúk jelentkeztek, akiknek állítása szerint úgy Grünfeld dr., mint *Vadász igazgató* elmondották nekik, hogy pénzt adtak az adóellenőröknek. A főtárgyalás alkalmával azonban csupán a két adóellenőr ügyét tárgyalhatták le, miután kiderült, hogy a Lomási két vezető hivatalnokai időközben Magyarországra költö-

zött. Az aradi törvényszék első szekciója a két adóellenőrt bizonyítékok hiányában felmentette a vád alól, a két igazgató ellen azonban közzövelevet és letartóztatási parancsot adott ki.

Ilyen előzmények után állott be az új fordulat. Az elmúlt hét közepén váratlanul Aradra érkezett dr. Grünfeld Ede volt ügyész, aki megérkezése után másnap

nyomban jelentkezett *Vulpe Constantin* vezető főügyésznél.

A volt vállalati ügyész bejelentette a főügyésznek, hogy *bűnügyének likvidálása miatt érkezett Aradra*. Kijelentette, hogy *hónapokon át sulyos betegen egy budapesti szanatóriumban feküdt és nem tudott arról, hogy bűnügyi eljárást folytattak le ellene és vádiratot adtak ki. Még kevésbé tudott a letartóztatási parancsról. Néhány héttel ezelőtt kerülő úton tudomásra hozták a távolléte alatt történteket és nyomban megtette a szükséges előkészületeket arranézve, hogy visszajöjjön és önként álljon a bíróság elé. Arra kérte a főügyészt, engedje meg, hogy szabadlábban védekezzen, miután önként történt jelentkezésével bebizonyította, hogy nem áll szándékában megszökni és kivonni magát az igazságszolgáltatás intézkedése alól. Utlevelét nyomban beszolgáltatta Vulpe főügyésznak, bejelentette lakáscímét és közölte, hogy bármikor rendelkezésére áll az igazságügyi hatóságoknak.*

A letartóztatási végzés indokolása

Vulpe főügyész tudomásul vette a jelentkezést, majd az aktákat áttette a második számú vizsgálóbírói hivatalhoz, mely annakidején a megvesztegetési ügyben a bűnügyi vizsgálatot lefolytatta. *Grünfeld Ede dr. pedig további intézkedésig szabadlábban maradt.* A volt vállalati igazgató ügyének aktái néhány nap alatt megjárták a szabályszerű fórumokat. *Tiplea* vizsgálóbíró, a második számú kabinet vezetője arra az álláspontra helyezkedett, hogy Grünfeld dr. ügye már nem tartozik rá. A vizsgálóbíró közölte, hogy *befejezte a vizsgálatot, sőt vádiratot adott ki az ügyben, a további intézkedés tehát az aradi törvényszék hatáskörébe tartozik.* Az aktákat az ügyészség ennek alapján továbbította az aradi törvényszék első szekciójának, amelynek *Senciuc-Costa* tanácsa ma délelőtt foglalkozott az ügyvel.

Grünfeld dr. képviseletében dr. *Drincu* aradi ügyvéd ügyfelének szabadlábbonhagyását kérte és azzal érvelt, hogy jelentkezésével beigazolta jóhiszeműségét. A bíróság azonban arra az álláspontra helyezkedett, hogy a volt igazgató éveken keresztül külföldön tartózkodott, hollétét senkisé sem tudta, egyetlen egyszer sem jelentkezett az igazságügyi hatóságoknál, tehát tartani kell szökésétől. Ezért érvényben tartotta a letartóztatási parancsot és úgy intézkedett, hogy Grünfeld Ede dr. ügyének főtárgyalásáig az aradi ügyészség iogházának foglya maradjon. A törvényszék döntését befolyásolta az a körülmény is, hogy az aradi ügyészség átiratában közölte, hogy a két targumuresi adóellenőrt a timisoarai tábla sulyosan elítélte. Az ügyészségi átiratból derült ki az az eddig még ismeretlen körülmény, hogy

a timisoarai tábla megváltoztatta az aradi törvényszék ítéletét, bűnösnek mondotta ki mindkét adóellenőrt megvesztegetés büntetésében s *Rebrean*ut három évi, *Mann*ut pedig másfél évi börtönre kélte.

A törvényszék ezért szükségesnek tartotta

Grünfeld dr. fogvatartását.

A bírósági döntés kihirdetése után, míg a formalitásokat elintézték, az Aradi Közlöny munkatársának sikerült rövid beszélgetést folytatni a volt vállalati ügyésszel. Grünfeld Ede dr., az aradi társaságok egykor jólismert tagja, erősen lefogyott és arcán észrevehető az utóbbi esztendő viszontagságai. Apatikusan várta, amíg az egyik törvényszéki szolga érte jön, hogy visszakisérje az ügyészségre.

— Önként jöttem haza, — mondotta, — hogy szembenézzek az ellenem emelt vádakkal. Azok, akik állítják, hogy én vesztegettem, sőt el is mondtam, csupán tagjai annak a mafiának, amely tönkre akar tenni. Amelynek érdeke volt, hogy ebben az ügyben ne tanúként szerepeljek, hanem vádlottként. Nyugodtan várom a fejleményeket és nyugodtan állok bíráim elé.

— Miért jelentkezett azonban csak ennyi év után?

— Egyszerűen azért, mert nem tudtam semmiről. Betegen feküdtem szanatóriumban. Ne felejtse el, hogy akkor, amikor eltávoztam Aradról, tanúként szerepeltem ebben az ügyben. Csak később emeltek vádat ellenem. Erről viszont már nem szereztem tudomást, éppen úgy, mint ahogyan nem tudtam azt sem, hogy vádiratot készítettek ellenem és hogy mikor tárgyalta az ügyet az aradi törvényszék s milyen határozatot hozott. Mindezekről néhány héttel ezelőtt kaptam értesítést, amelynek nyomán elhatároztam, hogy azonnal Aradra jövök, jelentkezem és kérem ügyem letárgyalását. Ott majd meglátjuk, milyen bizonyítékokat produkálnak ellenem azok, akik vádoltak.

A beszélgetés félbeszakad, már jön a törvényszéki szolga dr. Grünfeldért. A volt vállalati igazgató ismét a főügyész elé kerül, majd

IGEN SOKAN SZENVEDNEK
VÉRSZEGÉNYSÉGBEN
ÉS ANNAK EGYIK LEGKELLEMETLENEBB TUNETÉBEN:
SZÉKREKEDÉSBEN!

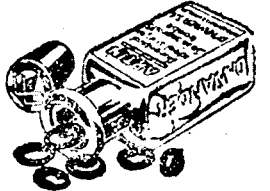

A vérszegénységben szenvedők legtöbbnyire székrekedésben is szenvednek. Amellett étvágytalanok is és a székrekedés folytán az étvágytalanosság csak fokozódik. Ennek a kellemetlen tünetnek könnyű elejét venni egy ideális hashajtóval, az ARTIN-nal. ARTIN ideális enyhe hashajtó, nem gyengíti a szervezetet, hanem előmozdítja a vastagbél működését. Állandó használat esetén sem okoz béltrengeséget.

ARTIN

A Dr. WANDER
üzemek készítménye.

Arak:
20.- 33.- 88.- lei.

déli két óra tájban bekísérik a fogházba. A fogház-irodában még néhány formalitás következik és percek múlva becsapódik a börtönajtó Grünfeld Ede dr. mögött. Akinek védője — mint értesülünk — a letartóztatási végzés ellen fellebbezést nyújt be a táblához, kérve a volt ügyésznek a főtárgyalásig való szabadlábbonhelyezését. Időközben az aradi törvényszék első szekciója is megteszi a szükséges intézkedéseket arra nézve, hogy az ügyet mielőbb főtárgyalásra tüzzék ki. S ezuttal ismét kitergetik egy bírósági tárgyalás keretében egy ismert nagyvállalat ügyvezetésének titkait.

CENTRAL Ma utoljára!

Lubienska grófnő titka

Guslav Fröhlich — Maria Andergast

Jön: **EZ A KISLANY ELADÓ!**
Főszerepekben a kis Shirley Temple százmillió amerikai kedvence, Gary Cooper, Carol Lombard.

CORSO Premier!

A szentpétervári bál

Straus Oskar világhírű operettje. Főszerepekben: **Camilla Horn, Ivan Petrovich, Halmay Tibor, Adele Sandrock.**

URANIA

Az első meg a második.

Jean Crawford — Clark Gable

Jön: **WORONZEFF HERCEG.** Főszerepekben: **Brigitte Helm és Albert Schoenhals.**

SELECT Premier!

Családi négyszög

Romék vizitálék. Főszerepekben: **Genevieve Tobin, Adolphe Menjou, Mary Astor Edw. F. Horton**

Az ellenőrző szakértő szerint:

Eredményteljesen végződtek az aranycsinálási kísérletek

Hogyan csinál homokból aranyat Dunikovszky lengyel mérnök?

Rómából jelentik: Szombaton este érdekes társaság szállt ki a párisi gyorsból a sanremói pályaudvaron. A társaság Legrand párisi ügyvédjéből és feleségéből, Boon Albert vegyészéből, a párisi törvényszék hítes szakértőjéből, Lille város vegyészeti laboratóriumának hajdani igazgatójából és az előkelő *Société de la médecine légale* tagjából, valamint Dunikovszky lengyel mérnökből állt. Dunikovszky esetét még nem felejtette el a közönség. Két és fél évvel ezelőtt

harminc hónapi fegyházra ítélte a Seine törvényszék csalás miatt.

Többektől pénzt vett fel azzal, hogy bármilyen földből aranyat tud kivonni. A Seine törvényszék nem sokat bizonyított akkoriban, egyszerűen elítélte a lengyel mérnököt. Mult héten telt le a büntetés és Dunikovszky ügyvédje azzal a kérelemmel fordult a bírósághoz: rendeljen ki szakértőt, aki ellenőrizze Dunikovszky kísérleteit és ha úgy találja, hogy a mérnöknek csakugyan sikerül aranyat kivonni bármilyen földből, akkor rendelje el a büntetőper újrafelvételét. Valahogy megtudta a dolgot Ameglio génuai ügyvéd, aki levelet írt Legrandnak és felajánlotta, hogy „betársul” a Dunikovszky-ügybe és meghívta a társaságot Sanremóba.

Az arany születése

Sanremó egyik egyszerű uccájának még egyszerűbb házában béreltek az ügyvédek két szobakonyhás lakást Dunikovszky részére. Mihelyt berendezkedtek, meghívtak néhány ügyvédet, újságírókat és tőkepezest, jelenjenek meg a párisi törvényszék szakértőjének vezetése alatt folyó kísérletnél.

Reggel nyolc órakor kezdődött az első kísérlet. Dunikovszky egy általa konstruált készülékbe helyezte egy marék *Cap Martin*-ből származó homokot.

Aztán vagy tíz percig radioaktiv sugarakat irányított a homokra, majd egy különleges elektromos készülékben 1400 fokra hevítette. Különböző vegyi eljárások segítségével a kísérlet megkezdésétől számítva

négy óra múlva a lengyel mérnök kezében csakugyan egy kicsiny sárgásfehér aranydarabka ragyogott.

A szakértő hisz...

Az első kísérlet után lépett működésbe az ellenőrző szakértő, Bonn. Délután két órától este tizenegyig kísérletezett a Dunikovszky-féle eljárással. Négyféle — különböző helyről magával hozott — homokkal próbálta ki a lengyel mérnök eljárását, majd valamivel éjjel előtt összegyűjtötte a megjelent újságírókat és pénzembereket és a következőket jelentette ki:

— Dunikovszky mérnök eljárása révén az eddig ismert eljárásoknál sokkal nagyobb eredménnyel lehet homokból aranyat kivonni. Részletes eredményekről még nem beszélhetek; párisi laboratóriumomban még néhány kísérletet kell végezni és tapasztalataimat majd azután bocsátom a tudományos világ rendelkezésére. Hangsúlyozni kívánom, hogy semmiféle csalásról nem lehet szó. Ugyanaz a homok, ha nem Dunikovszky eljárásával próbálkoztunk, semmiféle aranyat nem adott, míg a lengyel mérnök eljárásával sikerült aranyat kivonni. A kísérleteket folytatni fogom!...

Transwaal tízmilliót ajánl

Az ellenőrző szakértő véleményének felolvasása után a feltaláló nyilatkozott:

— Tudtam, hogy az igazságnak ki kell derülni! Két és fél évig ültem börtönben, csak azért, mert feltaláltam valamit, aminek értéke

Lei 100.000

a talosarai kórház sorsjegy főnyereménye, azonosítva még 1314 kisebb-nagyobb nyeremény. Huzás: március 10. Egy darab sorsjegy ára Lei 25. Aradi főelárusító: BLEIER-traffic, Strada Matei Corvin 1. Vidéki megrendelésnél a sorsjegy ára és 7 lei postaköltség melléklendő.

felbecsülhetetlen! Azok, akik börtönbe juttattak, most ismét vissza akarnak majd térni hozzám! Transwaal állam máris ajánlatot tett, hogy amennyiben az ellenőrző szakértő engem igazol, úgy megállapodást kötne velem. Azonnal fizetne tízmillió frankot és tekintélyes részesedést is biztosított! De nem fogadtam el és egyelőre nem fogadom el a többit sem! A Krupp-cég berlini főnöke 150.000 lírát ajánlott fel, ha kísérleteimet Berlinben folytatom. Mikor ezt visszautasítottam, félmilliót, majd két és félmilliót ajánlatot tett és kijelentette: akkor építik fel a nagy aranykivonógyárat, amikor akarom!.

Legrand ügyvédnek is volt néhány szava az egybegyűlésekhez. Kijelentette, hogy neki ugyan a legfontosabb az igazság, mégsem hallgathatja el: nem kellemetlen érzés multimilliomosnak lenni!

— Ha Dunikovszky kísérletei következtében — mondotta Legrand — én is gazdag ember leszek, úgy ezt elsősorban annak a feltétlen bizalomnak köszönhetem, amellyel Dunikovszky iránt mindvégig viselkedtem!

— De — kérdezte valaki — ha oly biztos, hogy aranyat tudnak kivonni földből, miért nem csinál-

Színház — Irodalom — Művészet

Maidele fin Poilen

A cernauti-i zsidó színház előadása. Sidy Thal-lal a főszerepben.

Zsufolt ház nézte végig hétfőn este is az Iparos Otthon nagytermében a cernauti-i zsidó színház előadását. Ezuttal is operett: a „Maidele fin Poilen” került színpadra, amely ismét bő alkalmat nyújtott Sidy Thalnak kivételes tehetségét csillogtatni.

Csupa tűz, csupa fiatalok ez a színésznő. Maszkjai frappánsak, táncja pompás és az aradi közönség éppen úgy, mint a eluji, oradeai, vagy a többi városok közönsége, ahol vendégszerepelt, a szívébe fogadta. Mellette különösen partnerét: Adolf Tefnert kell kiemelni, aki kellemes énekhangjával, férfias megjelenésével hódított. Adolf Tefner legalább olyan népszerűségnek örvend, mint a kitűnő Sidy Thal. (—)

* Az aradi színtársulat készül az „En és a kisöcsém” előadására. Hétfőn, kedden és szerdán nem tart előadást az aradi színtársulat, csütörtökön az „En és a kisöcsém” című nagyszerű operettet mutatják be. Az „En és a kisöcsém” éppen e héten megy hetvenötödik alkalommal Budapesten óriási siker mellett. A színház igazgatója úgy akarja színrehozni az operettet, hogy sokáig emlékezetes legyen az aradi közönségnek és ezért az előkészületek alatt — három napon keresztül — nem is tartanak előadásokat. A színpadon és a zongoraszobákban folynak a próbák. Olasz Lajos már készíti az operett vadonatúj díszleteit, minden valószínűség szerint Aradon is nagyon tetszik majd a közönségnek a kitűnő szindarab, amelynek sikere érdekében Erényi Böske, Mészáros Béla, Székely Bálint, Dálnoky Dudas, Csengery Ica, ifjú Szendrey, Feihó, Kozma, Ágai, Szabó Gyula, stb. tesznek meg mindent.

* Nagyszerű műkedvelői előadást rendeztek Rovinen az aradi Vig Színpad műkedvelői. Lakatos Lászlónak, az ismert pesti írónak egyik legnagyobb sikert aratott vígjátéka: a „Magas C.” került színpadra Vas Annával a főszerepben, az Ipartestület új nagytermében. Arad közönsége már sokszor tapsolta meg K. Vas Anna színészi kvalitásait. A „Magas C.” operatőri szerepében K. Vas Anna újból a műkedvelés határain jóval túlmenő színészi tehetségről tett tanúbizonyságot: sok finomsággal, grációzitással és szívvvel keltette életre ezt a bonyolult figurát. Nagy sikert arattak toaletti is. Mellette Gaáli László, Bodnár József, Bodnár László, valamint a kedves megjelenésű Patay Zsófi osztoztak a tapsokban és az elismerésben. Solty Anna őszinte tetszés mellett adott elő román műdalokat, prof. Sanda Ruka fakir pedig különböző fakir- és bűvészműtátrányokkal hatott.

Az Osztalysorsjáték új főelárusítója

WAGONS-LITS-COOK

Menetiroda
Arad, Minorita-palota

a VII. Osztalysorsjátékra

kizárólag

a saját sorsjegyeit árulja!

Uj számok!

Uj szerencse!

Bizalom és diszkréció!

Ják máris? Miért kötik a világ orrára? Hiszen titokban hallatlan vagyont és hatalmat szerezhetnek?

„Olcsón nem adjuk“

A szkeptikus megjegyzés Dunikovszkyt is, Legrandot is láthatóan kellemetlenül érintette. A kérdésre az ügyvéd így felelt:

— Más dolog a laboratóriumi kísérlet és más a megvalósítás. A nagyvani aranykivonáshoz hatalmas tőke kell! Gyártelepet kell felállítani,

batalmas összegbe kerülő elektromos üzemet. Erre pedig nekünk nincs pénzünk! A pénzt azok fogják adni, akik majd üzletet látnak benne! De olcsón — már előre mondhatom — nem adjuk!

A világ legértékesebb találmányáról van szó és ezt tudni kell azoknak, akik Dunikovszky mérnök találmányának kiaknázására pályáznak!

Bonn szakértő az újságírók kérdésére ugyan ismételtelen a leghatározottabban kijelentette, hogy hisz Dunikovszky találmányában, de a megjelenetek mégis némileg szkeptikusnak mutatkoztak a dologgal szemben! Dunikovszkynak alighanem még néhány ellenőrző szakértőt kell megismertetni találmányával, hogy a világ csakugyan elhigye: homokból is lehet aranyat csinálni!

Bécsi zenehumoristák

európai turnéja

Érdekes emberpár járja a világ városokat néhány éve. Minden városban nagy sikerrel lépnek fel egy egészen különleges és speciális műfajban: bécsi humoristák ők. A férfi neve Hermann Leopoldi, partnere pedig Betja Milskajanak hívják. Mindketten hamisítatlan bécsiek, akik eddig Londonban éppen úgy mint Párisban, Bucurestiben, Budapesten léptek fel, olyan frenetikus sikert aratva, hogy a néhány napra lekötött számukkal hónapokig maradtak egy városban. Két teljes órán át nevetett a közönség ragyogó humoruknak és számuk minden nagyváros őszi és téli koncertprogramjába bele van illesztve.

* A budapesti színházak heti műsora. Víg-színház: Kedd: A három sárkány. Szerda: A szerelem nem olyan egyszerű. Csütörtök: A három sárkány. Péntek: A szerelem nem olyan egyszerű. Szombat: A három sárkány. Vasárnap délelőtt: Drága nagymama (Lakner bácsi gyermekszínháza; Kürty Klára felléptével). Délután: A szerelem nem olyan egyszerű. Este: A három sárkány. Hétfő: A három sárkány. — Magyar Színház. Egész héten minden este: Viki. — Belvárosi Színház. Egész héten minden este és vasárnap délután: A vallomás. Fővárosi Operettszínház. Kedd, szerda: En és a kisöcsém. Csütörtök, péntek, szombat, vasárnap délután és este: Die Prinzessin auf der Leiter (Reinhardt-vendégszínház). Kamaraszínház. Egész héten minden este és vasárnap délután: Százhuszas tempó. — Városi Színház. Vasárnap délután és este: Tarantella. — Andrassy-uti Színház. Egész héten minden este és vasárnap délután: Egyszer vagyunk fiatalok — Teréz körüli Színpad. Egész héten minden este és vasárnap délután: Így élünk mi! — Bethlen-téri Színház. Egész héten minden este, csütörtök, szombat és vasárnap délután is: Főur, fizetek!

* A cernauti-i zsidó színtársulat még három napig Aradon marad. A cernauti-i zsidó színtársulat nagy sikere, amelyet Sidy Thal-lal, a népszerű szubrettel az élen Aradon aratott, arra készítette az igazgatóságot, hogy aradi vendégszereplését még három nappal meghosszabbítsa. Az igazgatóság elhatározta, hogy ezeken a napokon a három legjobb zsidó operettet mutatja be a közönségnek és lehetővé teszi a széles tömegeknek is ezeknek a daraboknak megtekintését. Ezért a társulat a beléptidőjüket félre szállította le, még pedig a következőkben: Fenntartott hely 40. I. hely 25, 15 lej. Kedden a „Czipki Feuer” című nagyoperett-holnap, szerdán a „Chazendi” című operett, míg csütörtökön bucsuelőadásban Max Reich igazgató fellépésével a „Zigeunermaidel” című modern operett kerül bemutatásra. Mindegyik előadás főszerepét Sidy Thal játssza. Elővetel délelőtt 11-től 1 óráig és délután 4-7-ig az Iparos Otthonban. Az előadások este 9 órakor kezdődnek.

HIREK

Eltemették Fehér Dezsőt, az oradeai „Napló” elhunyt főszerkesztőjét

Oradeáról jelentik, hogy az ottani magyar újságírás nagymultú, érdemteljes doyenjét, Fehér Dezsőt, a „Napló” tragikus váratlansággal elhunyt főszerkesztőjét az egész város társadalma osztatlan részvétellel kísérte ki utolsó útjára, a temetői díszsírjához. Neve és egyénisége elválaszthatatlanul forrott össze a „Körösparti Páris” életével és uttörő, a haladás diadalát vivott harcát az oradeai újságírás mindenkor legjobbainak élén vívta meg.

Fehér Dezső Dési Gézával, Iványi Ödönnel, dr. Adorján Emillel, Kerényi Miklóssal együtt teremtette ujja az egykori „Nagyvárad” „Napló”-t, amelynek szerkesztősége nyitva állt mindenki előtt, aki tehetséges volt és aki a demokráciát mindenkinek elé helyezte. Fehér Dezső keze alatt nőtt nagygyá: Szücs Dezső, Várady Zsigmond, Nagy Endre, Bíró Lajos, Dutka Ákos és ő volt az, aki felfedezte és lángoló útjára dobta Adv Endrét.

Nagyharcok voltak azok, amiket Fehér Dezső mellett a régi gárda megvívott. A kilencszázas évek elejétől, a világháború kitöréséig a régi Napló redakciójában helyet kaptak: dr. Nagy Mihály, Emőd Tamás, Hegedűs Nándor, Ligeti Ernő, Nagy Béla, Sipos Béla, Hílf László. Fehér Dezső minden harcban és minden küzdelemben az élén állt, kibontott zászló volt, világító fény abban az éjszakában, melyben a konzervatívizmussal szembe nem akart hajnalá virradni.

Haláláról táviratilag értesítették az Erdélyi Búnsági Népkisebbségi Újságírószervezet Timisoarán székelő elnökségét. Fehér Dezső szermélyét az oradeai városi tanácsban Danca alpolgármester méltatta és a városházára kitűzték a gyászzászlót. Az oradeai lapok gyászkezetben jelentek meg és első oldalon hoznak Fehér Dezsőt méltató cikkeket. A budapesti rádió már tegnap bejelentette halálhírét.

Temetése vasárnap délelőtti féltizenegy órakor ment végbe a gyászházban. A temetésen óriási tömeg vett részt. Fuchs Benjamin főrabbi rövid gyászbeszéde után az oradeai kisebbségi újságírók nevében Marót Sándor, a Szabadság szerkesztője, a Napló szerkesztősége nevében Kunda Andor dr., az újságírószervezet nevében Ligeti Ernő dr. ügyvezető-elnök, a régi barátok nevében Tabéry Géza a Szielligeti Társaság meghívottjaként Perédi György, az Erdélyi Lapok főszerkesztője, a román hírlapírók nevében pedig Samarineanu Mihail beszéltek. A végeláthatatlan menet azután az ortodox zsidótemető felé indult, amelynek egyik díszsírjében helyezték örök nyugalomra az újságírás nagy halottját.

Nem léteznek szerencsés, vagy nem szerencsés emberek. Mindenkinek lehet az életben egy szerencsés perc! Ne szalassza el ezt a percet és vegyen még ma egy szerencsés GOLDSCHMIDT-sorsievet! 873

— **AZ IDŐJÁRÁS VÁLTOZATLAN MARAD.** Nyugati szél és nyugatról előnyomuló felhősodás, sok helyen eső, főleg északon és nyugaton, a hőmérséklet alig változik. — Itt írjuk meg, hogy ma reggel erős havazás indult meg Predealon és környékén. Estig 25 centiméteres hó esett. Az időjárás hidegre fordult, ami az erős lokális északi szélnek tulajdonítható.

— **Az állam bevétel.** Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium hivatalos jelentése szerint az utóbbi időben az állami bevétel a fővárosban 11 milliót, a vidéken 53 millió lejt tesznek ki naponként.

— **GYÖNGE FÖLDRENGÉS VOLT BUCURESTIBEN.** Bucurestiből jelentik: A fővárosban ma gyenge földrengés volt észlelhető. A földrengést csak a magasabb épületek lakásaiban érezték.

— **A pénzügyminisztérium kiutalta a januári hátralékos fizetéseket.** Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium ma szíjjelküldte az összes kiutalásokat a januári hátralékos fizetésekre. Az egész ország területén kifizetik a januári hátralékokat.

— **Vakmerő rablótámadás Bucurestiben.** Bucurestiből jelentik: Vakmerő rablótámadás történt ma a Str. Cometa egyik villájában. Ma déli 12 órakor két betörő behatolt az egyik villába, ahol csak a cselédleányt találták. A betörők összekötötték a leányt, betörték száját, majd a ház pincéjébe dobták, hogy nyugodtan végezhessek fosztogatási munkájukat. A leánynak azonban sikerült megszabadulnia kötelékeiből és kiszöknie a pincéből. Nyomban rendőrt szaladt, aki segítségért sipolt, majd a kis rendőrcsapat behatolt a villába, ahol rövid harc után ártalmatlanná tette a betörőket. Megállapították, hogy mindkettő erdélyi származású, az egyik Roth József, a másik P. Radulescu. Mindkettő Bistrita Nasaudról származik.

„Mátyás, a jégtörő” és „Derűthozó Géza”

Az egyszerű néphagyománynak megint csak igaza volt. Vasárnap, „jégtörő” Mátyás napján a délutáni órákban egyszerre csak nagy zengéssel, ropogással felszakadt a folyót fedő jégpáncél. Mátyás, a jégtörő, derekasán dolgozott s bár 64 cm-ről ezalatt a félnap alatt 168 cm-re nőtt a Mures szintje, a lassacskán meginduló jégtáblák elvitték a tavaszi drvízveszedelmet Arad város falai alól. Érthető, hogy hétfőn, Géza napján, a „derűthozó” Géza sem hagyta magát és olyan pompás tavaszi napfényt kerékkeltett egész Arad fölé, mintha már javában benne járnánk a márciusi tavaszban. Mátyás és Géza derekas munkája — a néphitt szerint, — kitűnő tavaszt és hosszú nyarat jósol és épp ezért sietünk a fenti eseményeket örömmel regisztrálni.

— **Givulescu Julian dr. kislánykájának tragikus halála.** Törékeny virágszálat szakasztott le könyörtelen kézzel a nátház-járvány démona: rövid betegség után, szülei mélyvéres fájdalomra és ismerőseik őszinte megdöbbenésére tragikus váratlansággal hunyt el Aradon Givulescu Julian dr. paulisi ügyvéd rajongásig szeretett, 9 éves leánykája, Nóra. Az orvostudomány mindent elkövetett, hogy a végzetet elhárítsa, de mindhiába. A kislánya temetése hétfőn ment végbe nagy részvét mellett a Bul. Carol 37. sz. alatti gyászházban. Ugy Aradon, mint Paulison, ahol a gyászsújtotta szülőket köztisztelt és megbecsülés veszi körül, őszinte részvét nyilatkozik meg a gyászoló szülők iránt.

A vese, hólyag, éne és gyomorbetegségek legbiztosabb gyógyszere a paptamáji „Lithynia” ásványvíz

Gyógyít. Üdit.

Kapható mindenütt.

Főlerakat:

Kardos Miklós utóda

Arad, Str. Eminescu 16. Tel. 686. 411

— **PARAGUAY KILÉPETT A NÉPSZÖVETSÉGBŐL.** Geniből jelentik: A Népszövetség főtitkára közölte a paraguayi kormánnyal, hogy tudomásul vette Paraguaynak a Népszövetségből való kilépését.

Hajnali csendélet

AZ EMBERBARAT FÉRJ: (a betörőhöz) Psszztt! Szerencsétlen, csak nem akar bemenni, amikor a feleségem biztosan ott vár, az ajtó mögött l.l.z.

— **Dr. Radó János hazaérkezett.** Az Aradi Közlöny annakidején megírta, hogy dr. Radó János, a kiváló aradi nőgyógyász, néhány héttel ezelőtt Budapestre utazott és ott váratlanul vakbéloperációnak kellett alávetnie magát. Az ismert aradi orvost a Fásor-szanatóriumba szállították és itt hajtotta rajta végre a műtétet dr. Adám Lajos sebésztanár. Az operáció kitűnően sikerült, úgy, hogy dr. Radó János rövidesen elhagyhatta a szanatóriumot. Radó dr. már haza is érkezett Aradra, ahol nagy kiterjedésű pacienturája és barátainak köre őszinte örömmel fogadta.

AZ ANGOLKISASSZONYOK

Sancta Maria tan- és nevelőintézete, Internátussal, Budapest, IV., Váci-ucca 47. Zugliger: Szarvas Gábor-ut 50. — Nyilvános joggal felruházott iskolái: Eleni és polgári leányiskola, leánygimnázium, tanítónőképző, kétéves kereskedelmi iskola, Továbbképző tanfolyam. Belsőlakó, félbelsőlakó és bejáró növendékek felvétele. Prospektust kívánatra küld: a Vezetőség. 455

— **Aradról elszármazott magyar nagyszony halála Budapest.** Budapestről jelentik: Özvegy Guta Józsefné született Oláh Mária, felsőbb leányiskolai tanárnő, címzetes tankerületi főigazgató özvegye folyó hó 24-én elhunyt. Temetése e hó 26-án lesz a Farkasréti temető halottasházából. A köztemetőben élő nagyszony nemzedéket nevelt. Trencsénben, Besztercebányán és Egerben tanított, amellelt irodalmi téren is működött és értékes tanügyi munkássága révén megbecsült taga volt a társadalomnak. Az elhunytban dr. Guta Elemér pécsi postaigazgató, dr. Guta József királyi ügyész, dr. Emmer Gyuláné és Kérhy Péterné édesanyjukat gyászolják. Az elhunyt férje: Guta József az aradi leánygimnáziumnak volt az utolsó magyar igazgatója.

— **Erős, vérbő, kövér emberek iganak naponként, reggel éhgyomorral egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet,** mert ez rendes gyomor- és bélműködést biztosít, számottevően előmozdítja az emésztést és kitűnően szabályozza a vérkeringést. Számos szakorvosi nyilatkozat tanúsítja, hogy a Ferenc József viz szív- és idegbajosoknak, vese- és cukorbetegeknek, valamint köszvényben és csúszban szenvedőknek is nagyon jól tesz.

— **Nagyszabású zsidó-meeting Aradon.** A Jewish Agency aradi vezetősége e hó 27-én, szerdán este a Fehér Kereszt nagytermében nagyszabású Palesztina-meetinget rendez, amelyen dr. Rachel Klompus asszony (Tel-Aviv), a Wizo világszervezet executívájának tagja és dr. Nobel Sándor timisoarai ügyvéd, az Erdélyiszerte ismert kitűnő szónok vesznek részt. Dr. Rachel Klompus régi ismerőse Arad zsidóságának. Évek óta Palesztinában lakik és kitűnően ismeri ennek az új, fejlődő országnak összes problémáit. Az előadás este 9 órakor kezdődik. Minden érdeklődőt szívesen látnak.

— **Ma az alanti gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:**

VOJTEK: Bulevardul Regina Maria
DANCIU: Piata Mihai Viteazul
BERNAT: Lângă Gară (vasutállomásnál)
BERGER: Calea Saguna.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy úriszabóságomat

a Str. Eminescu 15. szám alól

áthelyeztem a Str. V. Goldis 1. Csont úriszabó volt Bohus-palotába. — További szives pártfogást kér:

Az aradi kiskereskedők panasza

dr. Ursu János, az átmeneti bizottság elnöke előtt

Az Arad és Vidéke Fűszerkiskereskedők Szindikátusa ma küldöttségileg kereste fel Ursu János dr. városi átmeneti bizottsági elnököt és eléje tárta a fűszerkiskereskedők egy régi kívánságát. Az *Aradi Közlöny* egyik legutóbbi számában részletesen megemlékeztünk a Fűszerkiskereskedők Szindikátusa választmányi üléséről, amelyen a városnak ama igazságtalan intézkedése ellen szólaltak fel, amelyet az üzletbér-illetékek megreformálása jelentett. Ennek a reformnak ugyanis a terhek csökkentése volt a célja, amit minden vonalon keresztül is vezettek és csak egyedül a kiskereskedők illetékét emelték. A Szindikátus most részletes tervezetet dolgozott ki, amelyben feltünteteti, hogy *miképpen lehetne a kiskereskedők illetékeit az igazságosság és méltányosság szellemében csökkenteni*, anélkül, hogy a város veszteséget szenvedne. A kiskereskedők progresszív kulcs bevezetését javasolják.

Ezt a tervezetet terjesztette ma Ursu dr. elé az a küldöttség, amelynek elnöke Engel Gyula szindikátusi elnök volt, míg tagjai *Lapusa Theodor*, *Egry Sándor*, *Wagner Béla*, *Stern Géza* és *Popovici János* voltak. A Kereskedelmi és Iparkamara részéről *Seracu János* titkár jelent meg a polgármesteri hivatalban. Ursu dr. a kiskereskedők panaszát megértéssel fogadta és kijelentette, hogy amennyiben a kért módosítások nem ütköznek törvénybe, akkor azokat keresztül is viszik. Egyben közölte a küldöttséggel, hogy akkor, amidőn a kérdés elintézésére sor kerül, újabb tanácskozásra kéri a kiskereskedők képviselőit.

— **A náthaláz egészségügyi statisztikája Arad megyében.** Arad megye egészségügyi hivatalában hétfőn készült el a megyei náthaláz-járványról szóló kimutatás. Eszerint február hó folyamán a megye területén 3858 náthaláz-megbetegedés történt, amelyek közül ezidőszerint 1939 beteg áll orvosi kezelés alatt. A náthaláz megyei jelentkezése egészen enyhe formában történt és ennyi bejelentett megbetegedési létszám ellenére is mindössze öt eset végződött szövődményes alapon halállal.

— **MÁRCIUS HÓ 5-ÉN TARTJÁK BUCURESTIBEN AZ ARADI KISEBBSÉGI KÖZTISZTVISELŐK JAVÍTÓ NYELVVIZSGÁJÁT.** Az aradi és aradmegyei köztisztviselői nyelvvizsga-eredmények körül még mindig a legnagyobb tájékozatlanság uralkodik. Értesüléseink szerint mindazok a városi és vármegyei köztisztviselők, akik elbuktak a nyelvvizsgán, közvetlenül a belügyminisztériumtól kaptak erről értesítést, egyben azt is közölték velük, hogy a belügyminisztériumban március 5-én tartják a javítóvizsgákat. Mindazok, akik csupán 5-ös minősítést kaptak, véglegesen elbuktak és a rendelet értelmében tegvelmi eljárás alá kerülnek.

— **Halálozás.** Özvegy Berényi Jenőné született Zenke Mária 61 éves korában elhunyt. Az elhunytban Berényi Margit az aradi Általános Takarékpénztár tisztviselőnéje édesanyját gyászolja. Temetése hétfőn délután 5 órakor volt a Felsőtemető halottasházából.

— **Max Auschnitt anyja meghalt Nizzában.** Bucuresti. Nizzából jelentik, hogy ott meghalt Max Auschnitt édesanyja. Az idősebb uriaszony már hosszabb ideje a francia Rivierán üdült, ott tartózkodott nászuton levő fiával, aki Pordea cluji közjegyző leányával jelenleg Amerikába utazott nászutra. Max Auschnitt édesanyjának holttestét hazaszállítják a család romániai birtokán fogják eltemetni.

— **A „Lyra” román dalárda teaestje.** A chisineu-crisi „Lyra” román dalegylet szombaton tartotta meg a „Casino” termeiben teaestjét. A hangulatos mulatságon szépszámu előkelő közönség volt jelen, számosan jöttek be a vidékről is a chisineu-crisi román intelligencia bájára. Meglepetést keltett a szép és dus büffé, melyet a dalárda hölgytagjai állítottak össze. A kitűnő zene hangjainál bámulni táncolt és mulatott együtt a társaság.

— **A sfantanal „Leánykoszoru” nagyszabású álarcosbálat rendezett a Zimmermann-féle nagyvendéglőben.** Az estély kitűnően sikerült. Kilenc órakor vonultak fel a jelmezesek a következő sorrendben: Auer Annus (Biedermayer), Hubert Évi (néger jazz), Mayer Mariska (bóhoc), Hellstein Katica (aratóleány), Szandtner Boriska (török nő), Jager Annus (legény), Bartchme Lujzi (kertészeleány), Weber Rózsi (francia tiszt), Gregorovits Mariska (japán nő), Tusz Ferencé (középkor), König Mancsi Siria (pizsama), Zimmermann Boriska (cigányleány), Jager Magda (török nő), Murányi Anna (katicabogár), Wille Boris (cigány-nő), Seifer Vilma (éjkirálynő), Adelman István (krampusz), Reinholz Béla (pikoló), Ackermann István (albánférfi), Oszter Antal (török pasa), Blum N. (indian férfi), Jager József (mészáros segéd) és Fackelmann Adám gépész. A rendezőség hat értékes díjat tűzött ki a jelmezesek jutalmazására. Az első díjat a szépség és szorgalom díjat: Weber Rózsi (francia tiszt) nyerte. A legérdekesebb jelmez díjat: Blum N. (indian férfi) kapta. Díjat nyertek még: König Mancsi (Siria), Gruber Anus, Murányi Anna. A jelmezesek díjazása után tánc következett, amely a késő reggeli órákig a legjobb hangulatban tartotta együtt a közönséget. A nagyszerűen sikerült bál megrendezéséért a dícséret Schuch Jánosné és Neurohr Jánosné illeti. A zenét Auer szolgáltatta.

ÉRTESETÉS.

A budapesti Sista Sanatorium valamenynyí osztályát a legmodernebbül újjászervezte és annak vezetésével **BOSCHÁN MIKSÁT**, a János Sanatorium volt igazgatóját bízta meg.

Eddigi orvosi karának további működése mellett a belgyógyászati osztály vezetését dr. **SZÉKELY IMRE**, a János Sanatorium volt belorvosa vette át.

— **Izületi csuznál és ischiásnál,** neuralgikus és arthritikus fájdalmaknál egy pohár természetes „**Ferenc József**” keserűvíz, reggel éhgyomorra bevéve, gyorsan előmozdítja a gyomor és a belek működését s igen könnyű, lágy széketétet, jó emésztést és kellemes közérzetet biztosít.

— **A Gül Baba másodszeri előadása a radnai róm. kath. dalkör rendezésében** is telt házat vonzott. A közönség határozott kívánságára lett újból lejátszva a Gül Baba, mely csak emelte a dalárda nagyszerű vezetőségének — élükön Bartha Bálint elnök, Kern Miklós ügyv. elnök és Fekete Tamás pénztárnok — tekintélyét. Érdekessége a darab második előadásának, hogy Gábor diák szerepébe Kiss Elemér és Leila szerepébe Varga Ili színészek ugrottak be, míg a népszerű aradi karmester Csányi Mátyás zongorán kísérte a darabot és egészítette ki a zenekart.

Felfedeztek Amerikában egy új csoda-gyógynövényt

Amerikában az ős vadonban olyan gyógynövényt fedezett fel egy tudós, melynek kivonata 10—15 éves gyomor-, bél-, epebajokat rendkívül gyorsan meggyógyít.

E gyógynövény kivonatát „Gastro-D.”-nek hívják és a külföldi tudós professzorok csodás eredményeket értek el vele, mert e gyógyszer nemcsak csillapítólag hat, hanem a betegség okát szünteti meg, s ezáltal az egész emberi szervezetben a sejt-élet ujja éled és egy egészséges, normális állapot áll be.

A „Gastro-D.” megszünteti a legnagyobb gyomor- és bélgyógyászok, gyomorégést, felfúvódást, szívtájéki nyomásokat, makacs székrekedést, az ebből eredő fejfájást és szédülést, ideges állapotot, álmatlanságot, továbbá a gyomor- és bélfekélyeket.

A „Gastro-D.”-vel az emberiség egy olyan gyógyszerhez jutott, mely sok esetben olyan betegségeket is meggyógyított, melyeket diagnosztikálni sem tudtak.

E gyógyszer képviselőjét sikerült Császár Ernő bucaresti-i gyógyszerésznek (Calea Victoria 124.) megszerezni, ára 103 lej, vidékre utárvétel is küldi, 20 lej költség felszámításával.

A Menza-bál

szépségversenyének és léggömbversenyének győztesei

Vasárnapi lapszámunkban részletesen beszámoltunk a *Menza-Bál* óriási sikeréről. A hajnali órákban, lapzártá után, került sor a szépségversenyre, amelyből nagy küzdelem után *Sárossy Baba* 1580 szavazattal került ki győztesként. Második lett *Müller Márta*, míg a harmadik *Elbertfeld Márta* volt. A három hölgynek (mindhárom kék estélyi ruhában voltak) igen nagy sikere volt. A szépségverseny után a léggömbversenyt tartották meg, ennek győztese *Sebes Illy* lett, míg a második *Mairovitz Imréné Szerényi Kató* volt.

— **Wizo.** Ma délután 6-kor dr. Rachel Klompus, a Wizo világegyesítő tagja tart e előadást. Pontos megjelenést kéünk a vendégek részéről is.

— **A chisineu-crisi Református Énekkar „Vigestje”** Szombaton este tartotta meg a chisineu-crisi ref. dalárda szokásos farsangi „Vigestje”-jét az Iparos Otthon nagytermében. A tradicionálissá vált református bálát hatalmas közönség kereste fel, elsősorban a református földműves néposztály, amely évről-évre újabb meglepetéssel szolgál kulturális haladásban. A műkedvelő csoport és a dalárda állandó nivóemelkedése és fejlődése mellett most egy újabb együttes mutatkozott be. Bemutatkozásuk teljes sikerrel és a közönség osztatlan szimpátiájával találkozott. A műsort Nagy Zoltán ref. lelkész hatásos beköszöntője vezette be. Nagy Zoltán igen szellemes és fordulatos előadásában a tavaszi olvadás beálltával a lelkek összeolvadásának és az egymás mellett élő népek harmonikus együttélésének a szükségességéről beszélt. A műsorban négy egyfelvonásos vígjáték kacagattatta meg a közönséget, amely igen hálás volt és nem fukarkodott a tapsokkal. Fon Feri és Mátyási János Hasek és Sajó-jelenetei elsőrangúak voltak és a közönséget állandó derűtségben tartották. A műsort a dalárda számai tarkították, amely Killin Sándor szakavatott vezetése mellett magyar népdalegyvelegeket adott elő. A vígjátékokban a következő szerepeltek nagy sikerrel: *Biró Mariska*, *Biró Zsuzsi*, *Bisztriczki Bözsi*, *Molnár Juliska*, *Nagy Erzsike*, *Tösér Zsuzsika*, *Tösér Juliska*, *Biró Sándor*, *Csáki István*, *Cseke Bálint*, *Erdődy Ferenc*, *Mátyási Lajos*, *Molnár Jenő*, *Pálfi József*, de külön kell megemlíteni *Pálfi Istvánt* és *Pető Károlyt*, akik kitűnő alakításukkal nyíltszíni tapsot kaptak. A betanítás nehéz munkáját *Kilin Sándor* és felesége végezték, míg az estély megrendezése körül nagy érdemei vannak *Bisztricky Jánosnak*, az énekkar agilis ügyvezető elnökének. Meg kell még említeni, hogy nagy sikere volt a ref. Nőszövetség gazdag és izletes cukrászdájának, amelyet a tagok adtak össze. Műsor után reggelig tartó tánc volt.

— **Svábhegyi szanatórium (Budapest).** Igen elismert speciálisták szerint *Basedow-kór*nál a Svábhegy gyógyhatása versenyez az 1000 méteres gyógyhelyekkel.

Modern háló- és ebédlő-butorokat

a legjobb kivitelben kedvező áron vásárolhat:
BUTORUZLET Str. Brancovici 1.
(v. Földes-palota) 50
Butoruzem: C. Saguna 184. Csatlós.

Aradi és Aradmegyei Szálloda-, Étterem-, Kávéház- és Korcsmatulajdonosok Szindikátusa

Ezúton hozzuk t. tagjaink tudomására, hogy a „patenta-fixa”-t élvező tagjaink legkésőbb f. évi február 28-ig kell benyújtaniuk adóvallomásaikat az illetékes adóhivataloknál, megjelölve, hogy a patenta-fixa-t élvezik. A határidő folyó hó végén lejár.

Egyben felhívjuk azon tagjaink figyelmét, akik adóvallomásaikat már benyújtották, de nem jelölték meg, hogy a patenta-fixa-t élvezik, az iktatási számmal az illetékes hivatalnál jelenjenek meg, hogy ezt a hiányt pótolják utólagosan, nehogy a speciális bizottság állapítsa meg adóukat.

Iparos Otthonban

a Cernauti zsidó színtársulat M. Reisch igazgató vezetésével utolsó 3 előadása olasz helyárral
 kal Lei 40—25—15. Kedd: Zipke Feler operett 4 felv. Szerda: Hazondi operett 3 felvonás-
 ban. Csütörtök: Zigalner Mádli operett 3 felv. A világhírű és közkedvelt Lidj Thallal és a kiváló
 Adolf Tefner komikussal. — Jegyek előre d. e. 11—1-ig, d. u. 4—7-ig. 938

Kutyáival bezárkózva mérgezte meg magát Bucuresti legünnepeltebb társasági hölgye

— Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójától —

Az elmúlt napokban a bucuresti-i mentők színházában, a Spital de Urgenta ügyeletes szobájában megcsendült a telefon. Izgatott férfihang közölte a mentőorvossal:

— A Str. Londra 32. számú villában egy nő öngyilkosságot követett el. Siessenek, talán még megmenthető!

Egy fél perc sem telt el és a felvérzészlős mentőautó már vészes szírenázással száguldott az előkelő villanegyed felé, ahol a Str. Londra csendes, disztिंगvált uriházaiban a román főváros felső tízezerje lefüggönyözött ablakok mögött éli a maga elzárkózó, gondtalan életét. Az említett villa semmiben sem különbözik a többitől. Egyemeletes, manzardos urilak, amelynek apartamentjei bérbé vannak adva, természetesen jól szituált embereknek.

Az első emelet egyik minden komforttal berendezett lakásában lakott Frenkel Mária, kit szépsége és eleganciája a főváros társadalmi életének egyik csillagává avatott. Sokan ismerték, szerették a szellemességéről ismert nagyvilági dámát, aki látszólag gondtalanul élte a társasági Beauty fényűzően vidám életét.

Frenkel Mária különös előszeretettel viseltetett a kutyák iránt. Exotikus fajkutyákból egész állatseregletet tartott és híres volt arról, hogy szezononként mindig más kutyafajtát favorizált, sőt különböző kosztümjeihez mindig a megfelelő színű kutyákkal vonult ki a Calea Victoriei déli korzójára. Legutóliára egy gyönyörű, selymes, hosszuszőrű orosz agárral keltett általános feltűnést. A pompás barsói puha lépéseivel félig urnője testéhez simulva, kényesen lépkedett a korzó aszfaltján, akár egy száműzött herceg.

Annyira szerette ezt az agarat, hogy amikor a bérvilla egyik lakója, akit hosszantott az állat elkényeztetett élete, haragjában bottal eidőngette az agarat, kétségbeesésében idegrohamot kapott. A kutyák iránti szeretete hozta össze egy Aradról elszármazott részvénytársasági igazgató családjával, akikhez éppen a tragikus napra volt hivatalos ebédre.

Egy ismeretlen férfi szerepe

Amikor a mentőautó lestoppolt a ház előtt, a lépcsőkön fölfelé siető mentőorvos egy izgatott külsejű, középkorú urral találkozott, aki földült arcvonásokkal dadogta:

— Öngyilkosság... Ott fekszik a fürdőszobában!

A mentők behatoltak a lakásba, amelynek favence-szal burkolt fürdőszobájában megtalálták a lakás urnőjét a földön elterülve, élettelenül. Mellette volt a kutyája, amely panaszosan ivóltva nyult el urnője holtteste előtt. Mert Frenkel Mária halott volt, ezt a mentők minden kétséget kizárólag az első pillanatban megállapították.

Valami gyorsan ölé méreg egy órával előbb végzett vele.

De ki volt a titokzatos idegen, aki a mentőket értesítette, hiszen az üres lakásban senki sem volt a halott nőn és a vonító kutyán kívül. Csúpnán a falakról letekintő díjnyertes kutyák fényképei jelentették az excentrikusan berendezett lakás egyetlen díszét, amelynek kevés butora szükségtelemné tette egy állandó cseléd alkalmazását. A mentőorvos tanácstalanul állott az elhagyott lakásban, amikor eszébe jutott az izgatott férfi, akivel a lépcsőn fölfelé jövet találkozott. Kísietett a lépcsőházba, hogy megkeresse, de legnagyobb meglepetésére a férfi eltűnt.

Öt perc múlva a rendőrség emberei felkutatották a lakást. Egy francia nyelvű bucsulevél volt kusza szarkaláb női vonásokkal papírra

vetve. Frenkel Mária bejelenté öngyilkosságát, amelyet életének komplikációi miatt kényszerül elkövetni. A levél tartalma egyébként homályos és zavart. A rendőri bizottság bevezette a nyomozást és mindenekelőtt megállapította, hogy Frenkel Mária egy titokzatos „Nicu” keresztnevű ur támogató barátságát élvezte. A titokzatos barát igazi nevét nem tudta senki. Mindössze annyi szivárgott ki, hogy foglalkozása szerint gyáros az illető. Külsője szerint pedig meglepő hasonlatosságot mutatott a mentőorvos által leirt köpcös, zömök férfialakkal. Tehát a rendőrség első feladata odaírányult, hogy megtalálja ezt a rejtélyes „Nicu” urat.

A fővárosban futótüzként terjedt el az elegáns grande dame rejtélyes halála és egyesek gyilkosságról suttogtak. Találgatták a titokzatos barát kilétét, meg furcsa szerepét. A pletyka hamar repült és a másnap reggeli fővárosi lapok szenzációs leleplezéseket ígértek. Am két

„Megmentjük az ifjúságot...”

Százezer lejes adomány felhasználásával megnagyobbítják az aradi erdei iskolát — A Munkakamara kormánybiztosa a vasárnapi közgyűlésen bejelentette a százezer lejes alapítványt — Beszámoló az aradi Gyermekekbarátok Egyesületének eredményes működéséről

Lélekemelő hangulatban vasárnap délelőtt 11 órakor folyt le a városházán az aradi Gyermekekbarátok Egyesületének első ávi közgyűlése és erre az alkalomra teljesen megtelt a városháza díszterme. A gyűlésen az aradi társadalmi osztályok, közzintézmények, különböző érdekképviseletek és testületek vezetőikkel képviseltették magukat. Ursu János dr. polgármester elfoglaltsága miatt nem jelenhetett meg és ezért Mateescu Stefan, a villanygyár vezérigazgatója a Kereskedelmi és Iparkamara elnöke, a nemes törekvésű Rotary-társaság vezetője elnökölt.

A tetszéssel fogadott megnyitó után Rozvan Titus Astra-gyári főtisztviselő, — aki feleségével együtt a nagyszabású akció egyik legmelegebb-érzésű vezetője — emelkedett szólásra és két nyelven teljes részletességgel adta elő titkári jelentésében az egyesület alapításának történetét, kiemelve mindazokat, akik fáradságot nem kímélve, tiszta emberszeretettel álltak az élére ama mozgalomnak, amelynek az országban akkor még kevés támogatója volt. Ezek közé tartozik Roth Marcel dr. volt aradi, jelenleg cluji egyetemi m. tanár, továbbá Ursu János dr. és más emberbarátok, akik tavaly nyáron a várterületen létrehozták a lapunkban már többször ismertetett Erdei Iskolát.

— Az Erdei Iskola terveit Weil József kiváló főmérnök és Steiner Jenő általánosan ismert építész díjtalan tervel szerint építették fel a jótékony-szivek adományaiból — folytatta Rozvan titkár — és ebben az embermentő munkában a hölgyeken kívül több orvos, tanító, tanár — többek között Szántó Péter és Spineantiu Jenő iskolaigazgató is lelkes szeretettel fáradoztak. A szabadterei iskolát a buzgó női gárda élén Rozvan Titusné vezette, az orvosi teendőket pedig Goldschmidt Lipót dr. végezte. A város vezetősége is díjtalanul bocsájtott rendelkezésére a várterületen egy telket és 10 ezer lejt, majd az aradi Munkakamara — amelynek körzete tudvalevőleg öt vármegyére terjed ki — előbb 2000 lejt, aztán 20.000 lejt adományt szavazott meg, amelyből 12.000 lejt már megkapott az egyesület.

Hálás köszönetet mondunk mindazoknak, akik ebben a nagy munkában teljes megértéssel támogattak bennünket — folytatta a titkár — és ezek között megemlékezem az aradi sajtóról, különösen azokról az újságírókról, akik semmi fáradságot sem sajnálnak, igen sokat dolgoztak, mert átérzik a jelentőségét annak a törekvésnek, amellyel az ifjúságot, a jövő generációt akarjuk megmenteni és kiragadni a mai szélsőséges gondo-

„PRIM”⁶⁶
 A jelenkor legtökéletesebb fémtisztítója 406

nap alatt mintha csoda történt volna, mert a beigért szenzációk elmaradtak és a lapok hasábjairól egyelőre eltűnt a misztikus ügy szel-
 lőtetése.

Kiderítetlen titkok a dráma háttérében

Az ügyre tehát a feledés fátyola készül borulni. A szép Frenkel Mária nem lejt többé végig pompás fajkutyákkal kísérve a Calea Victoriei korzóján és mint halk tónusu szalónok dámáját nem ünneplik többé az élveket kedvelő bucuresti-i világfiak. Csak mint beszédtema marad fenn emlékezete intim társaságok diszkrétén sugdolózó köreiből talán még egy-két hétig. Mert az idő repül és nincs az a nagy világszenzáció, amely néhány napnál tovább tartana manapság. Bucuresti pedig, a vidám főváros tovább éli gonáttalan társaséletét. Persze ez is csak látszatra gondtalan, mert, mint a szerencsétlen végű Frenkel Mária esete is újból napfényre tárta: a felsőbb tízezer pompától körített életörömei mögött is ott lapang az örök emberi nyomorúság.

latkörből: a háborús ideológiából. Kiragadni és előkészíteni őket a szebb, a tisztultabb, az igazi emberies jövő számára, amelyben senkire fogja a másikat ellenségnek, hanem testvérnek tekinteni és együtt dolgozni az egész emberiség javára.

A tapsokkal fogadott beszéd után Suciú Vaslie, az aradi felsőkereskedelmi igazgatója referált az egyesület alábbi pénzügyi helyzetéről: Bevétele: Az 1933. évi gyűjtés 24.800 lej, az 1934-ben befolyt 14 alapítótától 23.700, kilenc pártolótagtól 4.500, rendes tagtól 17.600 lej, adományokból 7.694 lej. Összesen 78.294 lej. A kiadások össz. szege: 72.059 lej; készpénzmaradvány 6.235 lej. Még behajtandó tagdíj 11.200 lej. Az iskola pénzügyi és gazdasági irányítását Szántó Péterrel együtt Suciú igazgató végezte.

Ezután Vulpe József a Munkakamara kormánybiztosa tapsok között jelentette be, hogy a Munkakamara vezetősége, átérve az egyesület szociális és kulturális működésének fontosságát, elhatározta, hogy az 1935. évre 100.000 lejes szubvenciót szavazott meg az Erdei Iskola számára.

— Azt szeretnénk — mondta Vulpe kormánybiztos — hogy a vári szabadterei iskola mellé még egy pavillon épülne, amely a „Munkakamara alapítványa nevet” viselné. A nagy örömmel fogadott bejelentés után Vostinar György azt a kívánságát fejezte ki, hogy a Kereskedelmi és Iparkamarát is kérjék fel az egyesület támogatására, amire Mateescu elnök kijelentette: az esetben ha a Kereskedelmi és Iparkamarák mai rendszere továbbra is megmarad és ha az aradi Kamarát ezután is ő vezeti, úgy az anyagi támogatás nem marad el. Ezután Rácz Sándor dr. indítványára a közgyűlés általánosságban elfogadta az egyesület alapszabályainak módosítását a vezetőség tervezetének megfelelően. A jegyzőkönyvet Várnai Miklós dr. vezette, akinél a megjelent érdeklődők közül számosan jelentették, hogy tagoknak lépnek be az egyesületbe.

Végül a közgyűlés az egyesület igazgatóságát és felügyelőbizottságát az alábbi tagokkal alakította meg: Bing János, Constantinescu A., Crisan Ascaniu, Cucu Vasilie dr., Donáth Pál, Friedland Ionel, Gheorghiu Ioan, Goldschmidt Lipót dr., Kleindhändler Abris, Mateescu Stefan, Macean Dimitru, Olariu Corneli dr., Ordean Traian, Popescu Petre, Radu Corneli dr., Serban George dr., Suciú Vasilie, Szedlák Ödön dr., Strengar Demian Sava, Trailescu Ionel dr., Vulpe Iosif, Vostinar Gheorghe, Voiticean Ioan. Felügyelőbizottság: Plátos Ioan, Székely Ferenc, Tatu Ioan.

SPORT KÖZLÖNY

Sámson Endre (Haggibor) és Fraenkl Gyula (Hakoah) Aradváros vívóbajnokai

— Nívós, szép küzdelmek a Hakoah bajnoki vívóversenyén —

Élénk érdeklődés mellett bonyolította le a Hakoah-sportklub nagyszabású országos vívóversenyét Aradváros bajnokságáért, amelyen a legjobb cluji, satumarei, timisoarai és aradi vívók csaptak össze. A törben 8 vívó startolt, míg kardban 11 versenyző lépett pályára, hogy eldöntsék a sorrendet.

A törversenyt Sámson Endre, a cluji Haggibor kitűnő vívója nyerte meg,

akí holtversenyben végzett első helyen Pellegrini Alberttel, az aradi Gloria fiatal, tehetséges versenyzőjével és a holtversenyért levivásra kerülő új mérkőzést Pellegrini lemondotta. A harmadik helyen Pellegrini Béla (Hakoah) kötött ki, aki a timisoarai Pellegrini mester kitűnő, tehetséges tanítványa. A többi helyezettek közül Bánfi Endre dr. és Barabás szintén tehetséges törvívók, valamint Fraenkel is jól dolgozott. Bánfinál szembevívó volt a tréninghiány.

A kard a törnél jóval érdekesebb és izgalmasabb küzdelmet hozott. Ebben a fegyvernemben Fraenkl Gyula bizonyult legjobbnak,

akí veretlenül végzett valamennyi ellenfelével szemben. Kitűnő tempóérzékű vívó Fraenkl, aki megfelelő versenyrutinnal, egyike lenne az ország legjobb kardvívójának. Man György dr. kitűnő képességű kardvívó, akinek villám-

gyors támadásai szinte védhetetlenek. Fraenkl mellett kimagaslóan legjobb tagja volt a mezőnynek. Luczky Rezső, a Cl. Sportiv Satumare kitűnő képességű vívója a harmadik helyen végzett, de a hetes döntő valamennyi helyezette tudásának legjavát produkálta.

Az egyes meneteket Weinberger István vezette, akinek Kauten Lajos, Reich György, Schuller József, Kárpáti József és Horváth Imre nyújtottak segítséget. A verseny eredményeit alább adjuk:

Törverseny. Bajnok: Sámson Endre (Haggibor) 6 győzelem. 2. Pellegrini Albert (Gloria) 6 győzelem. 3. Pellegrini Béla (Hakoah) 4 győzelem, 22 kapott tuss. 4. Bánfi Endre dr. (Hakoah) 4 győzelem, 27 kapott tuss. 5. Barabás Ferenc (Kolping Satumare) 3 győzelem. 6. Luczky Rezső (Cl. Sportiv Satumare) 2 győzelem, 29 kapott tuss. 7. Fraenkl Gyula (Hakoah) 2 győzelem, 32 kapott tuss. 8. Mózes Hermann (Haggibor) 1 győzelem.

Kardverseny. Bajnok: Fraenkl Gyula (Hakoah) 6 győzelem. 2. Dr. Man György (Universitate) 5 győzelem. 3. Luczky Rezső (Cl. Sportiv Satumare) 4 győzelem. 4. Pellegrini Béla (Hakoah) 2 győzelem, 25 kapott tuss. 5. Bánfi Endre dr. (Hakoah) 2 győzelem, 26 kapott tuss. 6. Zádor Árpád (Haggibor) 1 győzelem, 26 kapott tuss. 7. Barabás Ferenc (Kolping Satumare) 1 győzelem, 28 kapott tuss.

Tréningmérkőzések Aradon

Az időjárás következtében a futballpályák használható állapotba kerültek és az AMEFA sporttelepén a pályatulajdonos egyesületen kívül az USA és a Hakoah is népcs tréninget tartott. Az AMEFA első csapata a második garnitúra ellen meccselt és 3:1 arányban győzött. Itt főképpen Szaniszló I., Szabó János, Szabó Béla, Gömörly és Csajka játéka tünt ki. Utána az USA és a Hakoah mérkőztek és az USA győzött 3:2-re. A Stiaszny kaptafagyár csapatának góljait Braun Kálmán (2) és Szinder (AMEFA) szerezték, a Hakoah részéről pedig Schwarz és Gallov voltak eredményesek.

A Gloria sikere Timisoarán

Timisoaráról jelentik: A Gloria csapata vasárnap Timisoarán vendégszerepelt és a Chinezul ellen játszott barátságos meccset, amely érdekes játék után gólnélküli döntetlennel végződött. A Gloria a lábát fájlaló Ókrös nélkül, 16 játékosal utazott Timisoara-ra és a következő összeállításban állt ki (zárlójelben a második féldíjbeli csapat): Bosnyák (Sabau)—Husztik, Varjassy—Nedici (Gábor), Faur, Pecican—Igna, Dobra (Janovici), Barbu I., Bajthy (Dobra), Mercea (Bajthy). A Gloria csapata nagyon jó benyomást keltett és főképpen a kitűnő védelem, valamint Gábor, Faur és Dobra játéka emelkedett ki az együttesből.

O A bécsi Austria Timisoarán. A jóképességű osztrák proficsapat június hó elején Timisoarán vendégszerepelt. A bécsiek a timisoarai mérkőzésen kívül egy-egy mérkőzést játszanak Clujon és Aradon, vagy Oradeán.

O A bajnok Admira kikapott a Viennától. Az osztrák ligabajnoki mérkőzések vasárnap is meghozták a maguk nagy szenzációját: a tavalyi bajnok és a jelenlegi listavezető érzékeny vereséget szenvedett a Viennától. Az eredmények a következők: Hakoah—Rapid 8:1, Vienna—Admira 4:2, Austria—Wacker 4:2, Libertas—Wien 1:1, WSC—Floridsdorf 3:0.

O 87 óráig uszott egy argentinai versenyző. Pedro Candiotti argentinai uszó Santaféből Buenos Ayresbe akart uszni, azonban kimerültsége miatt nem tudta elérni célját. 87 óra és 19 percig volt a vízben, ami így is világrekordot jelent.

Szép küzdelmek a Hercules birkózóversenyén

Nagy érdeklődés mellett bonyolította le a Hercules klubközi birkózóversenyét az egyesület tornatermében. A verseny az alábbi eredményeket hozta: Légsúly: 1. Kerner (Lipova). 2. Pascu (Hercules). 3. Tatár (Hercules). Pehelysúly: 1. Kele (Hercules). 2. Szalay (Hercules). 3. Petrányi (Hercules). Könnyűsúly: 1. Unten (Lipova). 2. Krisnyalek (Hercules). 3. Frank (Hercules). Közép a) súly: 1. Mikó (Hercules). 2. Sotonyi (Hercules). 3. Sipos (Lipova). Közép b) súly: 1. Szilágyi (Hercules). 2. Stanga (Hercules). 3. Antalffy (Hercules).

Egy tavaszi utazás a Földközi tengeren a csodával határos!

Vegyen részt az ezévi HAPAG Földközi tengeri utazáson a MILLWAUKEE motoros hajóval.

Nagy keleti utazás
Venécia-Genova, márc. 11.—ápr. 3. 450 RM-től

Második keleti utazás
Genova-Venécia, ápr. 4.—22. 360 RM-től

Görög-, törökországi és fekete-tengeri utazás
Venécia-Genova, ápr. 23.—máj. 12. 375 RM-től

Utazás a középtenger nyugati vidékeire
Genova-Hamburg, máj. 14.—jun. 2. 385 RM-től

Elszállásolás, ellátás, kirándulások, szórakozások mind elsőrendű kivitelben.

Jelentkezés, információ, prospektus:

Hamburg-Amerika Linie S. A. R.

képviselőténél:

Künstler Vizum- és Utazási-irodában

Arad, Bul. Reg. Maria 24. Telefon: 86.

A Ferencváros pontvesztése a magyar profibajnokság meglepetése

Budapestről jelentik: A magyar profiligában vasárnap játszották le az első fordulót. Ebbe számított bele a szombati Hungária—Kispest-mérkőzés, amelyet — mint ismeretes — a Hungária 5:0 arányban fölényesen nyert. A vasárnapi forduló szolgált néhány meglepetéssel, így elsősorban a Ferencváros pontvesztése a Soroksártól megy meglepetésszámba, de ugyancsak váratlan a Bocskai veresége is a Szeged FC-től, ugyszintén az Attila biztos győzelme a III. ker. FC felett. Az Ujpest nagy küzdelem után győzte csak le a Budai „11”-et, a Phöbus pedig legázolta a Somogyot, amely aligha kerüli el a kiesést. A beszámolóink:

Ujpest—Budai „11” 1:0 (0:0). Az Ujpest csak nagy keservesen győzte le a Budait. A mérkőzés egyetlen gólját Auer lőtte.

Soroksár—Ferencváros 4:4 (3:3). A Soroksár majdnem rávert a Ferencvárosra, amely örülhet az eldöntetlennek. Góllövők: Kelemen (2), Zimonyi és Magyar II., illetve Sárosi (2), Kemény és Moóré.

Phöbus—Somogy 5:0 (1:0). A Phöbus fölényesen győzte le ellenfelét Solti (3), Béky és P. Szabó góljaival.

Attila—III. ker. FC 3:0 (1:0). A budaiak védelme csődöt mondott. Az Attila góljait Molnár (2) és Szegő szerezték.

Szeged FC—Bocskai 4:2 (1:1). A szegedi csatárok eredményes játékkal szereztek győzelmet a csapatnak. A gólok Bognár (2), Mester és Vastag, illetve Palotás és Návai osztozkodtak.

A bajnokság sorrendje a következő:

1. Ujpest	35:9	18 pont
2. Hungária	39:15	17 "
3. Ferencváros	39:23	17 "
4. Szeged FC	24:25	13 "
5. Bocskai	26:22	12 "
6. Kispest	22:27	12 "
7. Phöbus	24:19	11 "
8. Budai „11”	30:30	11 "
9. Attila	15:30	11 "
10. Soroksár	18:27	10 "
11. III. ker. FC	17:24	9 "
12. Somogy	11:49	3 "

Valamennyi csapat 12 mérkőzést játszott.

Az Erdélyi Nyugdíjas Szövetség rendkívüli közgyűlése

Február 24-én a Pop Valér vezetése alatt álló Erdélyi Országos Nyugdíjas Szövetség Clujon rendkívüli közgyűlést tartott, hogy egységes állást foglaljon bármily esetleges nyugdíj leszállítás ellen és az elviselhetetlen nyugdíjsérelemek sürgős orvoslását kérje. A közgyűlésen nemcsak a cluji nyugdíjasok jelentek meg impozáns számban, hanem az ország legtávolabbi vidékén lévő Nyugdíj Egyesületek kiküldöttei is részt vettek, akik rámutattak a nyugdíjasok súlyos anyagi helyzetére, amelybe a nyugdíjak állandó leszállítása, valamint hátralekös nyugdíjak adóbónokkal való kifizetése folytán jutottak és tiltakoztak a nyugdíjak leszállítása ellen. Az Aradi Nyugdíjasok Kölcsonos Segélyező Egyesülete nevében Roth Lajos titkár kiemelt emlékiratot olvasott fel, amelyben rámutatott a nyugdíjasok elviselhetetlen helyzetére s kérte az áldozati adó eltörlését, a nyugdíjak havonkénti pontos kifizetését, valamint a tervbe vett Általános CFR. Nyugdíjintézet felállítását, mely a többi pénzügyi nyugdíjas kifizetését is megkönnyítené. A közgyűlés végül is egyhangulag elfogadta a határozati javaslatot, melynek főbb pontjai a következők: 1) A tisztviselői illetmények végleges rendezése és ezzel kapcsolatban a nyugdíjak egységes és igazságos rendezése. 2) Az adóbónok érvényességének kiterjesztése. 3) A nyugdíjak havonként minden hó 1-én posta útján való kifizetése. 4) Az Ált. CFR. Nyugdíjintézet felállítása. 5) Az áldozati adók eltörlése. 6) Az Országos Legfelső Nyugdíjas Tanács sürgős összehívása és újjászervezése Bucurestiben.

Szeplős, pattanásos,

májfoltos, mitesseres arcát hozassa rendbe
PILISINE kozmetikai salonban,
Bulev. Regina Maria 17. (Réthy-ház.)

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Világszerte előretörnek a kartellek

A nemzetközi kereskedelmi kamara nagy feltűnést keltő jelentése — A legnagyobb államok törvényeket hoznak a tervgazdaság bevezetésére

Rövid idővel ezelőtt jelentettük, hogy a nemzetközi kereskedelmi kamara vezetősége tervezetet készít a világkereskedelmi helyzet orvoslására és e célból ez év júniusában Párisba kongresszusra fogja összehívni a nemzetközi kamara tagjait. A kamara tervezete szerint a világkereskedelmi helyzet megjavítására a kartellek a legalkalmasabbak és így szükséges, hogy a legfontosabb cikkekben *internacionális kartellek alakuljanak.* Ennek érdekében a nemzetközi kamara tanulmányozza a különböző országok kartelljeit és azok törvényeit, hogy ez alapon a nemzetközi kartellek alapítására programot dolgozzon ki.

Eme nagyfontosságú terv előkészítését tárja fel a nemzetközi Kamara legutóbbi jelentése, amelyben megállapítja, hogy ma minden államban tapasztalható a nemzetközi kartellek alakítására irányuló törekvések.

Különösen azokban az államokban, amelyekben a tervgazdaságok, az állami termelés megszervezésére már lépések történtek. Az északamerikai Egyesült Államokban és Kanadában új mezőgazdasági rendszert, a francia kormány pedig az ipari termelés megszervezését tervezi, a belga kormány ugyanezt, a német kényszerkartell rendeletek az irányított gazdálkodásra való áttérést célozzák, tehát a legjelentősebb országokban az állami beavatkozás kezd érvényesülni az ipari és

mezőgazdasági termelés terén. *Az említett államok új törvényei teljesen figyelmen kívül hagyják a régi szabadkereskedelmi elvet és az új rendszerekben a kereslet és kínálat természetes viszonyának csak kis szerep jut, de gondot fordítanak a túltermelés kikerülésére és az eladási lehetőségek kiépítésére.* A jelentés szerint már más államokban is megtörténtek a kezdeményező intézkedések, sőt a bankkereskedelemben is érvényesülni kezd az irányított tervgazdaság.

Mindezekből kitűnik, hogy a különböző országokban a belföldi termelés teljes átszervezése van folyamatban, sőt a külkereskedelemben is az irányított tervgazdaság elvei szerint várható az állam beavatkozása. Amikor tehát a világkereskedelmi helyzet megjavítása érdekében nemzetközi kartellek alapításának tervei előtérbe nyomulnak, a tervezők számoltak azzal a ténnyel, hogy a kartelleket a modernül átalakított gazdasági élet szabályai szerint hozzák létre. Ha tehát a tervgazdaság alapján működő államok belső érdekeit összhangba hozzák a külkereskedelmi érdekekkel, akkor a nemzetközi kartellek gyors egymásutánban megalakulhatnak. A nemzetközi kamara jelentésében kategorikusan rámutat arra, hogy nem lehet figyelmen kívül hagyni az új tervgazdasági rendszereket és csak ezekre épülhetnek fel a nemzetközi ipari és mezőgazdasági kartellek, amelyek néhány év alatt behálózják a világ legjelentősebb országait.

Váratlanul megakadt az ideai búzatermés értékesítésére megindult akció

A terveket nem lehet megvalósítani — A kenyérbélyeg körül sok visszaélés volt

Hetek óta folynak a tárgyalások az ideai búzatermés értékesítése körül felmerült problémákról, de ma érkezett bucurestii jelentés szerint a kérdés megoldása sehogysém bír előrejutni, sőt ugylát-szik, hogy egyelőre holtpontra jutott.

Ebben a nagyfontosságú ügyben megszólalt most Cicero Gorciu földművelésügyi miniszteri államtitkár, aki a bucurestii közigazdasági napilapok munkatársai előtt az alábbi érdekes kijelentéseket tette:

— Alaposan megvizsgáltuk a nagyinak ígérkező ideai búzatermés értékesítése végett hozánk benyújtott terveket és javaslatokat és máris megállapítottuk, hogy egyetlen terv megvalósítása sem viheto keresztül olyan könnyen, mint ahogyan a legutóbbi országos értekezleteken a felszólalok re-

méltek. *Mindnyájan abból indultak ki, hogy az idén igen nagy lesz a búzatermés és legalább 50—60 ezer vagon exportálható, természetesen kivitteli prémiumokkal. Igen ám, de ezekhez 700 millió lejre volna szükség, azonban az állami költségvetés mai helyzete kizárja ezt a horribilis kiadást.* Részletesen megvitattuk a felmerült javaslatokat, többek között a kenyérbélyegyet is és megállapítottuk, hogy az nagyon népszerűtlen és igazságtalan, mert csak a vármegyei székhelyeken kellene fizetni, már pedig Erdély falvaiban igen sok házikenyeret sütnék. A lisztilletéket a nagymalmok viselnék, de ők a parasztmalmok és a kismalmok konkurenciája miatt nem hajlandók fizetni, mert a kismalmokat lehetetlenség ellenőrizni. *Hátra van a búzamonopolium, de sajnos ez is nagyon nehezen volna megvalósítható, —* fejezte be az államtitkár.

restiből jelentik, hogy a gazdasági racionalizálási intézet átiratot intézett a kisantant közös gazdasági tanácsához és azt ajánlja, hogy Románia, Csehszlovákia, Jugoszlávia saját ipartermékeikből közös kiállításokat rendezzenek, mert ezzel fokozni lehetne a három állam közötti árucsereforgalmat, sőt a forgalomba bekapcsolhatók a balkáni piacok is. A terv szerint az első ilyen ipari kiállítást Bucurestiben rendeznék.

— **Csehszlovákiában már módosítják a gabonamonopolium-törvényt** Prágából jelentik: A cseh kormány a tavaly megszavazott gabonamonopolium-törvényt most olyképpen módosítja, hogy összhangba hozza az ottani gabonavásárlást a gabonabevittel. Ujabb törvényvel akarja rendezni a mezőgazdasági cikkekkel bevethető területek nagyságát, másszóval: a tervgazdaság elveinek megfelelően előre akarja megállapítani a termelés mennyiségét. Ezt a korszakos jelentőségű törvényt módosított 1936-ban fogják életbeléptetni.

— **Megalakult a világ legnagyobb szénbányatársulata.** Londonból jelentik: Tegnap fejeződtek be azok a tárgyalások, amelyek a Powel Duffin Steam Coal és a Welsh Associated című angol bányászársaságok között hónapokon át tartottak, a két óriási vállalat egybeolvadása végett. A fuzió most jött létre és ezzel megalakult a világ legnagyobb szénbányatársasága, amelynek saját tőkéje 7 millió font sterling. Bányáinak évi termelése több mint 11 millió tonna (egy tonna ezer kilogramm). Az új cégnek a világ több államában eladási szervezetei vannak, amelyek szintén fu-

Ujabb sorompó

Az aradmegyei állatexportőrök körében nagy izgalmat keltett az a hír — amelyről az Aradi Közlöny szombati számában emlékezett meg — és amely szerint az olasz kormány szükségét látta annak, hogy külkereskedelmi politikájának irányításában bevezesse a szigorúbb korlátok, a lejjebb ereszkedő sorompók rendszerét. Mint jelentettük, az olasz kormány úgy határozott, hogy az élőállatok bevitelének kontingensét 15 százalékkal leszállítja.

Ez az intézkedés közelről érinti Aradmegye gazdasági életét és különösen mezőgazdaságát, mert hiszen állatexportunk nagyrésze tudvalevőleg az olasz piac felé irányul. Ma érkezett, újabb hírek szerint ezt az intézkedést újabb, szigorúbb határozatok követik. Az olasz kormány úgy döntött, hogy az élőállatok beviteli kontingensét áprilisban újabb 20, májusban pedig 30 százalékkal szállítja le. Két hónap múlva tehát az eddigi élőállatok kontingensnek csak 35 százalékat szállíthatjuk Olaszországba. Nem lehetetlen azonban, hogy júniusban a kontingens újabb emelkedjen. Az aradmegyei állatexportőröknek a megváltozott helyzet következtében eminens érdekük, hogy új piacok felé irányítsák figyelmüket és megteremtsék az összeköttetéseket azzal a piaccal, amelynek felvevőképességét még nem mértették ki és, ahol a sorompók sem gátolják az exportot: a Kelettel. Ez alatt elsősorban Palesztinát és az északafrikai országokat értjük.

Ha nem fizetsz, — dolgozz!

A közeli napokban törvénytervezet kerül a parlament elé a pénzbírságok helyett kirótt közmunka ügyében. Bármilyen bírság, az adóbírságokon kívül, közmunkára változtatható át, ha a megbírságot egyén nem tud fizetni. Az új törvénytervezetre főként azért volt szükség, mert számos szegény parasztember szerepel a megbírságotlaltak között, akik nem tudják kiegyenlíteni a rájuk rótt büntetést és szívesen ledolgozzák azt.

— **A lej és a Középeurópai valuták magánárfolyama.** Zürichből jelentik: A Középeurópai valuták közül változatlan a csehkorona 12.91 és fél árfolyammal, a schilling 57.10-re hanyult a magánárfolyamban. A pengő magánárfolyama a hét végén 52-ről 54.50-re javult, a lejbankjegy Zürichben 1.90—2 kurzussal. Bécsben a lejdeviza 3.63—3.67, a bankjegy 2.60, Prágában 15.55-ös árfolyamon cserélt gazdát az utóbbi napokban.

— **Ujabb támadás az ipari szesztermelés ellen.** Hét évvel ezelőtt a regáti szőlőbirtokosok kívánságára olyan törvény készült, amely az ipari szeszgyárak működését csaknem lehetetlenné tette és emiatt a romániai legnagyobb szeszgyárak 4 évig szüneteltették üzemüket. Aztán megszervezték a szeszmonopóliumot, amelyből a kincstárnak évente alig 5—600 millió lej jövedelme van, holott a szeszmonopol bevezetése előtt egyedül az Aradon működő régi nagy szeszgyár évente 300 millió lej szeszfogyasztási adót fizetett be az állampénztárba. A szőlőtermelés védelméről és újjászervezéséről szóló, most nyilvánosságra került új törvényjavaslatban ismét kísérletezés történik az ipari szeszgyárak fokozatos megszüntetése végett. Ugyanis a szeszgyártásból teljesen ki akarják zárni az ipari szeszt, olyképpen, hogy a felállítandó „szőlészeti ház” (Casa Viticola) tíz év alatt fokozatosan megvásárolja az ipari szeszgyártás jogát az ipari szeszgyáraktól.

— **Az adóbonok a köztartozások fizetésére csak április 1-ig használhatók fel.** Bucurestiből jelentik: Az adóbonok kibocsátásáról szóló 1933. április 8-i törvény szerint, amelyet az 1934. július 6-i törvényel módosítottak, az állam 1931. végéig fennálló adósságainak fizetésére kiadott adóbonokkal az 1932. január 1-ig esedékes adók, valamint az 1934. március 31-ig kivetett adóbüntetések 1935. április 1-ig fizethetők ki. A törvény szerint tehát április 1. után a nem kompenzált adóbonokat az állam ez év április 1-től számított öt éven belül köteles amortizálni. A törvény öt milliárd lej névértékű adóbon kibocsátását engedélyezte, de az öt milliárd lejes keretnek csak egyrészt használta ki a kincstár és a forgalomba bocsátott adóbonoknak körülbelül 70 százalékát használták fel adók és más köztartozások fizetésére. A belső kölcsön második részének kibocsátási terveze szerint az adóbonokat is előadják a jegyzés alkalmával. Gazdasági körökben valószínűnek tartják, hogy a kormány módosítja az adóbonok kibocsátásáról szóló törvényt, annál is inkább, mert a jelenleg érvényben levő adóbon-törvény több mint 200 millió lejes évi megterhelést jelentene öt évig az államnak, az esetben, ha egymilliárd lej értékű adóbon maradna április 1. után forgalomban.

A Magyar-Olasz Bank mérlege

Hétmillió pengő betétemelkedés, 112.2 százalékos likviditás

A Magyar-Olasz Bank igazgatóságának ülése megállapította az intézet 1934. évi zárszámadásait. Ez a mérleg is hű tükröt adja a vezetőség ama törekvésének, hogy az intézet vezető pozícióját a klasszikus mobilbankok között változatlanul megőrizze. Elsősorban erre vezethető vissza, hogy a 7 millió pengőt meghaladó betéttöbbletet — amely 10 százalékos emelkedés az intézet iránt megnyilvánuló, osztatlan bizalom legerősebb bizonyítéka — teljes egészében a váltótárca növelésére fordította, amely ilyen módon 50.4 millióról 57.3 millió pengőre emelkedett. De jelentős, majdnem 50 százalékos emelkedést mutatnak a bankári követelések is, 6.5 millióról 9.4 millió pengőre. E két likvid elhelyezésének legnagyobb jelentősége abban rejlik, hogy együttvéve 112.2 százalékat teszik az egész betétállománynak. Ezzel az abszolút magas likviditási arányszámmal a Magyar-Olasz Bank a budapesti pénzintézetek között egyedül áll. Az intézet 1934. évi működése során e törekvései mellett magasabb értékű feladatainak is teljes mértékben megfelelt. Így 634.000 pengő értékű újabb kincstárjegyeket vett át és 1.1 millió pengős összegű tatarozási kölcsönöket folyósított, amely hitelekkel nemcsak az ipar foglalkoztatottságát mozdította elő, hanem a házbirtok értékének konzerválását is. Az 1934-ben elért 1.04 millió pengős tiszta nyereségből a tavalyi 1.50 pengős osztalékot fizeti, amely osztalék a névérték 3 százalékának felel meg.

— **Románia, Csehszlovákia és Jugoszlávia közös ipari kiállítás megrendezését tervezik.** Bucu-

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

KEDD, FEBRUÁR 26.

Bucuresti, 13: Vizálás. Marcu-zenekar, 13.45: Előadások hírei, tőzsde. Könnyű lemezek, 14.40: Marcu-zenekar, 18: Könnyű lemezek, 19: Hírek, 19.15: Lemezek, 20: Előadás, 20.20: Lemezek, Gounod: Faust, bór-dal, Benatzky: Grinzingi dal, Az üveg, Belz: Spanyol bor, Verdi: Traviata, bór-dal, Strauss János: Bór-dal, asszony, 20.40: Előadás, 21: Műsorunk, 21.05: A rádiózenekar szimfonikus hangversenye. A szünetben 22: Felolvasás, 23: Hírek, 23.25: Vendégfői zene. — Budapest I. 7.45: Torna, Utána: Hanglemezek, 11: Hírek, 11.20: Halász Gyula előadása, 11.45: Öltözködünk előnyösen, 13: Déli harangszó, 13.05: Hanglemezek, 14.30: Jan és Patrick Hoffmann szalozzenekara, 17.10: Asszonyok tanácsadója, 17.45: Pontos időjelzés, 18: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar, 19: Francia nyelv-óktatás, 19.30: Kurina Simi és cigányzenekara, 20.30: A „Száz könyv”-scrozatban Kosztolányi Dezső beszél Mikes leveleiről, 20.55: Az Operaház előadásának közvetítése, „Siegfried”, „A Nibelung gyűrűje” zenedrámá-trilógia II. részének első és harmadik felvonása. Szövegét és zenéjét írta Wagner Richard, 23.40: Len Baker jazz-zenekarának műsora. — Bécs, 13: Rádiózenekar, 15: Paderewski-lemezek, 15.20: Hírek, 16.40: Perné: Gyermekdalok, Berdach szövegére, 17.15: Lemezek, 17.55: Előadás, 18.05: Fiukézimunka, 18.30: Rege: A-moll hegedű- és zongoraszt, 20.25: Verdi: Az álarcsbál, 4 felvonásos opera az Operaházból, 22.15: Hírek, 23.55: Rádiózenekar, bécsi zene. Utána: Sieberth-négyes, bécsi zene. — Belgrád, 11.50: Rádiózenekar, 13: Balalajkzene, 17.30: Zsivojnovics Vladimir klarinétozik, 20: Lemezek, 21: Hangverseny, 22: Rádiózenekar, 22.30: Népdalok zenekarral, 23.20: Rádiózenekar, 23.30: Népdalok zenekarral, Utána: Lemezek, Majd: Vendégfői zene. — Deutschlandsender, 18.50: Bisztriczky Tibor hegedű, Kerekes János zongorázik, Hubay: Paghiera, Zsolt: Őszi levelek, Kodály: Adagio Liszt: Elfelejtett keringő, Zsolt: Valse caprice, Hubay: Csárdajelenet, 19.20: A fiatalok munkajoga, 20: Hamburg, 21: Jelmondat, Utána: Bund-tánczenekar. — Kassa, 14.35: Magyar hírek, 16.55: Rádiózenekar, Csajkovszkij: Mozartiana, szvit, Volprecht: Az elfelejtett völgy, népdalbránd, 17.45: Pozsony, 19: Sockhow A. orosz dalokat énekel, 19.50: Magyar hírek. — Königsberg, 7.15: Torna, 7.36: Hamburg, 17: Vegyes lemezek, 18.20: Hegedű- és zongoraművek, 19.30: Előadás, 20.35: Citeraszóló, 21.15: Berlin, 22: Händel: Sámson, oratórium, II. rész, 23.15: Hírek, 23.30: Politikai lapszemle, Utána: Breslau. — Róma, 13.30: Lemezek, 14—15.15: Milano, 18.15: Vegyes zene, 21.05: Lemezek, 21.10: Csak Bari: Görög-est, 21.45: Sadero énekesnő és Arnaldi zongoraművész hangversenye, 23: Weygand Ernő: Dalla padella nella brace, I. felvonásos vigiáték.

Utána: Tánczene. — Varsó, 7.45: Lemezek, 13.10: Népzenelemezek, 16.45: Könnyű zene, 18: Akadémiai ének-kar, 18.35: Szalozzenelemezek.

SZERDA, FEBRUÁR 27.

Bucuresti, 13: Vizálás, Román zene, lemezek, 14.05: Előadások hírei, tőzsde, könnyű lemezek, 14.15: Hírek, 14.40: Könnyű zene, 18: Rádiózenekar, Gluck: Iphigenia Aulisban, nyitány, Kalkman: Kis szvit négy részben, Puccini: Tosca, ábránd, Lehár: Vig özvegy, egyveleg, 19: Hírek, 19.15: Rádiózenekar, 20: Előadás, 20.20: Dosliu és Valer énekketős, Gheorghiu: Román-c. Vasilescu: Szerelmi mese, Andreescu: Vágyom csók-jaidra, Gheorghiu: Nina, Fernie: Világos ablakod alatt, Rönn: Szívem, 20.35: Uj lemezek, 21: Műsorunk, Felolvasás, 21.20: Papazolgu cselló-, Badescu ének- és Pessione hárfahangverseny. — Budapest I. 7.45: Torna, Utána: Hanglemezek, 11.20: Egészségügyi tanácsok egy 250 éves orvosi munkából, 11.45: Részlet a „Peleskei nótárius”-ból, 13: Déli harangszó, 13.05: Szmirnov Szergej orosz balalajkzenekara, 14.30: Budai György és cigányzenekara muzsikál, 17.10: A rádió diákkézlőrája, 18: Bánk bán feltámadása száz év előtt, Janovics Jenő előadása, 18.30: Dobos Imre klarinétozik, 19: Olasz nyelvoktatás, 19.30: A zenei forma, Siklós Albert előadása, 20.40: Zubovics, a huszár, Faragó Jenő elbeszélése, 21.10: Budapest Székesfőváros Népművelési Bizottságának Finn hangversenye, Szünetben 22.10: A rádió külügyi negyedőrája, 23.10: Hírek, 23.30: Közvetítés az Ostende-kávéházból, Charli Gaudriot jazz-zenekarának műsora, Kalmár Pál énekszámával, Utána: Közvetítés az Ostende-kávéházból. — Bécs, 13: Lemezek, 14.10: Operettzene lemezek, 15: Pataky Kálmán lemezei, 16.20: Vidám gyermekjátékok, 16.40: Ifjusági óra, 18.15: Frühling Károly zeneszerzői estje, 20: Hírek, 20.10: Svéd Sándor ária- és dalestje, 22.15: Tarka tíz perc, 23.05: Rádiózenekar, 23.50: Eszperantó, 24: Rádiózenekar, bécsi zene, Utána: Lemezek. — Belgrád, 11.50: Lemezek, 13: Rádiózenekar, 17.30: Rádiózenekar, 20: Lemezek, 21: Ljubljana, 23.15—24: Lemezek. — Deutschlandsender, 20: Fuvóslemezek, 21.15: Borcszló, 22: Szarka: Sziléziai nyitány, 24—1: Népzene Dániából és Svájc olasz részéből, kopenhágai és luganói felvétel. — Kassa, 13: Lemezek, 13.25: Prága, 13.35: Mor. Ostrava, 14.45: Magyar hírek, 14.55: Prága, 16.55: Brüm, 19: Magyar műsor Danyi P. cigányzenekarával, 19.50: Magyar hírek. — Köln, 7: Könnyű lemezek, 7.45: Torna, 18.50: Vidám lemezek, 19: Utiraj Északról, lemezekkel, 20: Vidám est dalokkal, 20.50: Pillanatfelvétel, 22: Strauss János: Indigó, vagy a negyven rabló, coperett, 23.20: Alkalmi riport, Utána: Kávéházi zene Münsterből. — Leipzig, 7.15: Berlin, 7.35: Königsberg, 17.50: Házizene téli estéken, 19.20: Indulólemezek, 20: Szórakoztató zene, 21.15: Breslau, 22: Előadás, 22.30: Tánczene, 23: Hírek, 23.20: Ukrán népzene, Szopránadalok, Utána: Rádiózenekar, Könnyű zeneszám. — Róma, 13.30: Lemezek, 14—15.15: Vegyes zene, 18.05: Milano, 20.55: Lemezek, 21.25: Csak Bari: Görög-est, 22: Gounod: Faust, opera.

KÖNYVEK

„A felsült óriás és a 9 csoda”. Itt van végre, amire úgy várt a gyermekvilág, itt van a mai mesekönyv: a rádió és a filléres vonat, a repülőgép és a villanyrendőr, a mozgólépcső és az ébresztőóra, az automobil és az emelőrud hol vidám, hol meg szomorú történeteivel, Török Sándor humora, Lányi Imre ellenállhatatlanul kacagató rajzai egyszeribe meghódítják az olvasók apraját-nagyját, Török Sándornak, az ifjú generáció egyik legtehetségesebb képviselőjének valóságos kis remekműve „A felsült óriás és a 9 csoda”, amely nagy albumalakban, gyönyörű díszes kötésben és páratlanul díszes kiállításban jelent meg, híven az új ifjusági sorozat jelszavához: „A legjobb magyar és külföldi írók, a legkitünőbb rajzoló művei a magyar ifjuságnak”. Kitűnő kiállításban, díszes kötésben 108 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál: Cluj, Kérje az új Franklin-könyvek jegyzékét.

Lapunkban hirdetett könyvek Sándor Ferencnél kaphatók

Charles Vildrac: „A rózsaszínű sziget”. A Franklin-Társulat új ifjusági sorozatot indított, amelynek programja: „A legjobb magyar és külföldi írók, a legkitünőbb rajzoló művei a magyar ifjuságnak”. Ebben a sorozatban jelent meg Charles Vildrac-nak „Rózsaszínű sziget” című ifjusági remekműve. A kiváló francia költő meleg szívvel írt meséje a párisi ucca gyermekéről, akit fájdalmas sérelmek érnek, de azután elfut a gyermekek Eldorádójába és ott boldog gyermek-kort ér tanulásban, játékban, okos és jószívű felnőttek vezetése alatt. Edy Legrand, a hírneves francia rajzoló mesterien illusztrálta ezt az értékes szép könyvet. Kitűnő kiállításban, díszes kötésben 120 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál: Cluj, Kérje az új Franklin-könyvek jegyzékét.

A szerkesztésért:
Dr. STAUBER JÁNOS
felel.

Apró hirdetések.

Egy apróhirdetés **20 lei.** Minden további ára 10 szóig csupán **10 szó 2 lei.** Az apróhirdetések előre fizetendők.

Apróhirdetéseket este **9 óráig** vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

LEVELEZÉS.

„KELLEMS ÖZVEGY” jeligére levél van az Aradi Közlöny fiókiadóhivatalában, kérem átvenni. 934

„Jóbarát” jeligés levelet kérem átvenni az Aradi Közlöny fiókiadóhivatalába. 936

Ki lenne partnere 18 éves karcu, barna urilánynak? Az írjon „Keep smiling” jeligére az Aradi Közlöny kiadóhivatalába.

„Kellems órák”-nak levél van a fiókiadóban „Nagyiparos”-tól. Kérem a levelet sürgősen átvenni.

ALKALMAZÁS.

Gyermekszertető, megbízható nő keresek teljes ellátással és díjazással. Cim a kiadóban „Elsőjére” jelige alatt.

Jóbizonyítványokkal Timisoarara keresek perfect főzőt, szobaleányt és szobainást. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. Jelölés 3-5 között. 943

LAKÁS.

KIADÓ 2 szobás, konyhás lakás azonnalra. Str. Trandafir 5. 931

Különbejárati butorozott szoba fürdőszobával 1—2 személy részére, esetleg ellátással kiadó. Ugyanott udvari butorozott szoba szerényigényű nőnek vagy házaspárnak ellátással. Str. Baritiu 39. 937

NEGY ucai szobából álló I. emeleti teljesen modern erkélyes lakás május elsejére kiadó. Str. Duca 19. Kapubejárati Bul. Carol. 942

Lépcsőházi bejárati butorozott szoba fürdőszobával, esetleg teljes ellátással együtt kiadó. Bulev. Carol 31, I. emelet, bal., 4. ajtó. 838

MAJUS 1-re keresek 3 szobás, fürdőszobás modern lakást, melyből 1 szoba különbejárattal, lehetőleg központban. Cimeket a kiadóba kérek. 628

MODERN 5 szobás földszintes lakás kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 881

Májusra kiadó a föléren

4 szobás teljes emeleti lakás (elő, fürdő, osetlőszoba, stb.) (parketta, esslingeni redő) Bulev. Regele Ferd nand 45. szám, Tüdős-ház. Bövebbet földszint. 924

VÉTFEL ÉS ELADÁS

Sárgaréz ágy dupla, sodrony matracal eladó! Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 933

FEHER konyhakredenc és fehér emailrozott sütős gázresó eladó. Str. Greceanu 5., Szántó. 935

Különböző nagyságu és minőségű perzsaszőnyeg eladó Str. Ioan Calvin 13. az udvarban jobbra 887

KEVESET használt Underwood írógépet megvételre keresek. Cimeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 474

Pléh- és fahordók eladók. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Brilláns koveket, antik modern ékszert, perzsaszőnyegeket, cassákat (minden nagyságu), írógépeket, testményeket, varrógépeket, ezüstöket keresek sürgősen készpénzért. Eladó modern gyönyörű ebédő nagyon olcsón és egy rövid zongora 12.500 L-ert. Zalogtárgyakra a legmagasabb összegeket csak az általunk képviselt timisoarai zálogház folyósítja. Meghosszabbításokat legolcsóbban vállalunk „COMISIO” biz. üzlet Bul. Reg. Maria 13. Dátis mellett. 4699

TISZTA MOSOTT RONGYOT gépek tisztítására kisebb tételben keresünk megvételre. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 100

BRISTOL... BRISTOL... BRISTOL

Szálloda
Budapest
Dunapart,

árban és szolgáltatásban vezet!

Szoba teljes ellátással személyenként 292

napi 12.— pengőért